PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XX. Št. 138 (5821) | TRST, četrtek 11. junija 1964

Ob 40-letnici mučeniške smrti socialističnega voditelja

Poslanska zbornica in senat v spomin Giacoma Matteottija

Senat je odobril državni proračun za drugo polletje 1964 - Moro odgovori danes v poslanski zbornici na interpelacije v zvezi z «zadevo» Colombo - Danes začetek sodne razprave proti bivšemu glavnemu tajniku CNEN prof. Ippolitu

RIM, 10. — V poslanski zbornici in senatu so se danes spomnili mučeniške smrti socialističnega poslanca Giacoma Matteottija, ki so ga fašisti pred 40 leti na današnji dan ugrabili, ko je zapuščal svoje stanovanje in odhajal v poslansko zbornico, strpali v avtomobil in odpeljali na samoten kraj izven Rima, ga ubili in nato zakopali. V imenu poslanske zbornice se je njegovemu spominu poklonil njen predsednik Bucciarelli Ducci, v imenu vlade pa je spregovoril zunanji minister Saragat; v imenu senata pa je govoril njegov predsednik Merzagora, v imenu vlade pa se mu je pridružil finančni minister Tremelloni.

Vsi govorniki so poudarili svetel lik Giacoma Matteottija, ki je zavestno žrtvoval svoje življenje v borbi proti fašistični diktaturi: na koncu svojega govora, ki ga je imel v poslanski zbornici 10. maja 1924, in v katerem je dokumentiral nasilja fašistov med zadnjimi političnimi volitvami, je z grenko ironijo dejal svojim kolegom: «Sedaj pa pripravite mojo komemoracijo.» In res: njegov naslednji govor, v katerem je nameraval dokumentirati bančne škandale in poneverbe javnega denarja, je izostal, ker so mu fašisti za vedno zamašili usta.

Po komemoraciji Matteottija je Lizzero (KPI) obrazložil zakonski predlog, katerega prvi podpisnik je Togliatti, o desetletnem načrtu za razvoj Furlanije-Julijske krajine, ki ga je poslanska zbornica vzela na znanje, nato pa so nadaljevali razpravo o vladnem zakonskem osnutku, ki vsebuje določbe o ustanovitvi in poslovanju deželnih organov, med katero sta misovski poslanec Santagati in liberalni poslanec Cocco Ortu ponavljala že znane argumente desnice proti deželni ureditvi. Razprava se bo nadaljevala.

Na koncu današnje seje je Accreman (KPI) zahteval, naj bi prišle čimprej na dnevni red interpelacije poslancev v zvezi s škodo, ki jo je povzročilo včerajšnje neurje na jadranski obali. Paolo Rossi je izrazil solidarnost poslanske zbornice s prizadetimi družinami in pripomnil, da je sorodnikom žrtev že poslal sožalje v imenu poslanske zbornice. V imenu vlade se je podtajnik notranjih zadev Mazza pridružil besedam predsednika poslanske zbornice in zagotovil, da je vlada že odredila, naj se ugotovi in oceni nastala škoda, notranje ministrstvo pa je že sprejelo najnujnejše ukrepe; zaključil je, da bo vlada odgovorila v kratkem na interpelacije in vprašanja.

Predsednik poslanske zbornice je sporočil, da bo jutri na dnevnem redu razprava o resoluciji poslanca Pajette v zvezi s pismom zakladnega ministra Colomba predsedniku vlade glede stanja gospodarstva, pa tudi drugih interpelacij na isto temo; na koncu bo predsednik vlade Moro odgovoril interpelantom.

Po komemoraciji Matteottija pa je senat odobril posamezne člene državnega proračuna za drugo polletje 1964, nato pa ga je odobril v celoti z dvigom rok. Daljša diskusija se je vnela glede poglavja prosvetnega ministrstva, ki zadeva postavko za zasebne šole. Glede tega je socialistična senatorka Carrettoni zatrjevala, da se ji te postavke ne zdijo primerne in da se bodo socialisti vzdržali pri morebitnem glasovanju o tem vprašanju; senator Granata (KPI) pa je zatrjeval, da je treba to postavko izločiti iz proračuna, ker da je protiustavna.

S tem v zvezi je prosvetni minister Gui dejal, da ne razume razloga, zaradi katerih se prav to pot postavlja vprašanje protiustavnosti, ker je bila ta postavka vedno vključena v proračun prosvetnega ministrstva; če je ta postavka danes večja, je to posledica okoliščine, da se tudi učnemu osebju izenačenih zasebnih šol priznavajo iste pravice glede prejemkov, ki jih uživa učno osebje državnih šol. Minister je še dodal, da je vloga teh šol zelo važna, ker bi se z njihovo ukinitvijo državna šola znašla v znatnih težkočah, če bi morala sprejeti še te učence zasebnih šol, ker se je z uvedbo enotne nižje srednje šole že itak povečalo v znatni meri število učencev na državnih šolah. «Če se s skromnimi podporami more doseči, da zasebne šole ne ukinejo svoje dejavnosti in se njeni učenci ne usmerjajo v državno šolo, ki jih še ne more sprejeti, se s tem stori usluga vsej italijanski mladini, zlasti v nekaterih mestih, kot n. pr. v Neaplju, kjer so potrebni dvojni in celo trojni turnusi».

Komunisti niso bili zadovoljni s tem pojasnilom in so zahtevali tajno glasovanje o tej postavki. Tudi ta postavka je bila odobrena z večino glasov. Prihodnje zasedanje senata bo v torek.

Zbornična komisija za kmetijstvo bo jutri dokončno odobrila v poročevalski stopnji vladne ukrepe na področju kmetijstva, ki jih je senat že odobril, nato pa jih bodo dostavili poslanski zbornici v dokončno odobritev; predvidevajo, da se bo razprava o teh ukrepih začela v poslanski zbornici prihodnji teden.

Zbornična komisija za industrijo pa je v poročevalski stopnji odobrila, v istem besedilu, kot ga je odobril senat, vladni zakonski osnutek o omejitvi prodaje na obroke.

Senatna komisija za delo je odobrila v zakonodajni stopnji vladni zakonski osnutek, ki vsebuje določila glede družinskih doklad in integracije prejemkov delavcev v industriji. Ukrep bodo sedaj dostavili poslanski zbornici za dokončno odobritev. Člani komisije so ta ukrep odobrili soglasno.

Pred kazenskim sodiščem v Rimu se bo jutri začela sodna razprava proti bivšemu glavnemu tajniku CNEN prof. Ippolitu in proti devetim njegovim domnevnim sokrivcem. Obdolžence brani enajst odvetnikov, razpravi pa bo sledilo okrog 50 novinarjev. Sodno dvorano so opremili z modernimi zvočniki in mikrofoni; v dvorani so namestili — prvič v zgodovini italijanskega sodstva — magnetofon, ki bo registriral ves potek razprave. Predsednik sodišča Semeraro domneva, da se bo razprava zaključila do konca julija, toda nekateri so mnenja, da bo za to potrebna še najmanj polovica avgusta, ker poleg zaslišavanja desetih obtožencev, govora javnega tožilca in branilcev, je treba zaslišati tudi 150 prič: 70 jih je citirala obtožba, 80 pa obramba.

Danes zvečer začetek stavke železničarjev SFI

V nedeljo bodo v Rimu slovesno proslavili 20. obletnico ustanovitve CGIL

RIM, 10. — Sindikat italijanskih železničarjev SFI-CGIL je izdal danes poročilo, v katerem potrjuje, da se bo jutri ob 20. uri začela po vsej državi 26-urna stavka železničarjev in delavcev podjetij, ki imajo železniška dela v zakupu. Stavka bo trajala do 22. ure 12. junija. V poročilu poudarja SFI, da je stavka popolnoma upravičena ter da so njegove zahteve razsodne. Nato polemizira z ministrom za reformo državne uprave Pretijem, ki s pretvezo, da ne bo popustil nasproti CGIL, skuša vsiliti takšno rešitev spora, ki predvideva odložitev reforme v podjetju državnih železnic, skuša izvesti poenotenje plač v zelo dolgem razdobju, hoče prevrednotiti pokojnine šele leta 1967 ter zaostruje pretirane razlike v plačah, s tem da pušča ob strani njihovo preureditev.

Stavki pa nasprotujeta sindikalni organizaciji železničarjev CISL in UIL, katerih voditelji so dali danes o tem ustrezne izjave.

Danes se je sestalo osrednje vodstvo Zveze kovinarjev FIOM-CGIL ter proučilo razvoj spora o pogajanjih o proizvodnih nagradah v kovinarskih podjetjih. Ker se številna zasebna podjetja in podjetja z državno udeležbo nočejo sporazumeti o proizvodnih nagradah, so sklenili, da bodo kovinarji okrepili sindikalni pritisk na ta podjetja, da končno pristanejo na sporazum.

12. in 13. t.m. bodo stavkali uslužbenci INAPLI (Zavoda za strokovno usposabljanje industrijskih delavcev).

V nedeljo bodo proslavili v Rimu 20. obletnico ustanovitve CGIL. Na proslavi bo govoril glavni tajnik Novella, medtem ko bo njegov namestnik Santi predsedoval. Navzoč bo tudi ves izvršni odbor. Proslave se bodo udeležili tudi vsi stari sindikalni voditelji, ki so pomagali ustanavljati CGIL in njene organizacije. Iz vseh italijanskih pokrajin pridejo ob tej priliki v Rim tudi številne delegacije sindikalistov in delavcev.

DANES

Oba predsednika italijanskega parlamenta sta včeraj svečano komentirala 40-obletnico mučeniške smrti socialističnega voditelja Matteottija. Senat pa je odobril državni proračun za prvo polletje 1964. Predsednik vlade bo danes odgovoril tudi v poslanski zbornici na interpelacije v zvezi s pismom ministra Colomba. Hkrati se bo začela danes 26-urna stavka železničarjev, ki jo je proglasila njihova sindikalna organizacija.

Okrog Cipra se je po obisku v Atenah generalnega tajnika NATO Stikkerja, ameriškega državnega podtajnika Balal ter po izjavi predsednika turške vlade, da bo odšel na razgovore z Johnsonom, precej omililo. To je priznal tudi predsednik grške vlade po razgovoru z Ballom ter poudaril, da stanje pripravljenosti grške vojske ni več tako strogo. Toda še posebej je podčrtal, da njega predsednik Johnson ni povabil na razgovore ter s tem namignil na razliko predsednikovega ravnanja med njim in Inonujem. Na samem otoku pa je prišlo včeraj ponovno do streljanja.

V Laosu je nastal spor med predsednikom vlade Suvano Fumo in Američani. Prvi je namreč zahteval, naj ameriška izvidniška letala v spremstvu oboroženih lovskih letal prenehajo s preletavanjem Laosa, ameriški veleposlanik pa je izjavil, da «smotri izvidniških poletov še niso doseženi.»

Senat ZDA je včeraj z veliko večino glasov sklenil zaključiti debato o zakonu za državljanske pravice, ki prepoveduje diskriminacijo v šolstvu, pri namestitvah, pri dostopu v javne lokale itd. Sedaj je povsem gotovo, da bo zakon najmanj čez dva tedna odobren in da ga bo predsednik svečano podpisal verjetno 14. julija, t. j. na praznik neodvisnosti. Proti zakonu je seveda glasoval tudi republikanski reakcionarni senator Goldwater, kateremu manjka sedaj samo še 120 glasov, da bi bil določen za republikanskega predsedniškega kandidata na novembrskih volitvah. Vsi njegovi tekmeci v stranki so dokončno obupali in zmerno ter naprednejše krilo v stranki poskuša sedaj še edino, kar lahko stori: da namreč prepriča svojega prvaka, naj spremeni svoj reakcionarni program tako, da bi bil sprejemljiv za večino stranke.

Konferenca za trgovino in razvoj končuje svoje delo, toda delegati držav v razvoju z rezultati konference niso zadovoljni.

NICA, 10. — Državni poglavar Kambodže princ Sihanuk je bil danes operiran; operacija je bila lažjega značaja in zdravniki izjavljajo, da je povsem uspela. Konec junija bo odpotoval v Pariz, kjer ga bo sprejel de Gaulle.

PO 75 DNEH RAZPRAVE V AMERIŠKEM SENATU

Zakon o državljanskih pravicah v ZDA bo predsednik Johnson podpisal 4. julija t. l.

Včeraj so v senatu izglasovali sklep, naj se razprava o zakonu zaključi - Johnsonov poziv na mednarodno znanstveno sodelovanje - Goldwater nima več nasprotnikov na poti za dosego kandidature na predsedniških volitvah

WASHINGTON, 10. — Ameriški senat je sklenil zaključiti debato o zakonskem načrtu glede državljanskih pravic. Sklep o tem je izglasovalo 71 senatorjev proti 29, kar pomeni večino, ki je večja od dveh tretjin. Sedaj bo mogoče dokončno odobriti zakon čez približno dva reč potrebna le navadna večina in zato se smatra, da je odobritev zakona praktično zagotovljena. V teh štirinajstih dneh pa bo senat razpravljal o številnih dodatkih k besedilu, ki ga je predstavniška zbornica že odobrila. Za zaključek debate je glasovalo: 44 demokratov in 27 republikancev, proti pa je glasovalo 6 republikancev, med katerimi je tudi kandidat za republikansko predsedniškega kandidata Barry Goldwater, in 23 demokratov.

Po najnovejših podatkih razpolaga danes Goldwater že s 535 glasovi od 655, kolikor jih potrebuje, da bi bil določen za kandidata.

Kot je znano, prepoveduje zakonski načrt o državljanskih pravicah sleherno diskriminacijo glede volitev, šolanja, namestitve, obiskovanja javnih lokalov itd. Zaradi tega napredni ljudje v ZDA izid današnjega glasovanja pozdravljajo. Se prav posebej pa je zadovoljna z izidom Johnsonova vlada, ki je zakon predlagala in ki izraža upanje, da bo predsednik zakon podpisal na svečan način 4. julija t.l., na praznik ameriške neodvisnosti. Poleg tega pa je prav letos stoletnica Lincolnove druge izvolitve za predsednika ZDA. Razprava o tem zakonskem predlogu je trajala 75 dni, ker so številni parlamentarci iz južnih držav ZDA proti razpravi vodili obstrukcijo.

Predsednik Johnson je danes v svojem govoru ob priliki podeljevanja diplom na univerzi «Holly Cross» govoril o «jedrskem napredku» ZDA v zadnjih mesecih, zlasti kar zadeva uporabo jedrske energije v miroljubne namene. Sedaj bodo mogli «atom tudi trgovsko izkoristiti pod gospodarsko ugodnimi pogoji, od česar bo imel korist ves svet.» Izjavil je, da bo do 1. septembra predložil o tem posebno poročilo «II. mednarodni konferenci za miroljubno uporabo jedrske energije v Ženevi. Nato je pozval državnike, naj mobilizirajo vse znanstvene sile v svojih državah proti siromaštvu v svetu, proti boleznim itd. Omenil je nato pokojnega predsednika Kennedyja in papeža Janeza XXIII. ter dejal, da bodo ZDA storile vse, kar bodo mogle, da se v svetu zajamčijo mir.

«Toda če bi nam uspelo ustvariti takšen svet,» je nadaljeval Johnson, «bi s tem storili le prvi korak na poti k dokončnemu uresničenju idej pokojnega papeža in predsednika Kennedyja.» Dalje je povedal, da se bo leto 1965 imenovalo «leto mednarodnega sodelovanja», ker bo tedaj svet proslavljal 20. obletnico ustanovitve Organizacije združenih narodov. Predlagal je, naj bo to leto posvečeno iskanju nove tehnike, da bi se dosegle nadaljnje pridobitve, ki bodo služile človeku za njegovo blaginjo. To leto naj bi bilo «leto znanosti in odločilni element v borbi — ne človeka proti človeku, temveč človeka proti prirodi.» Pri tem je poudaril, da mora biti v prihodnosti mednarodno svetovno sodelovanje na znanstvenem področju brez vpliva politike hladne vojne. ZDA pa nameravajo nadaljevati v tem pogledu s svojimi napori, ki bodo:

1. Istočasno izkoriščanje jedrskih reaktorjev za proizvodnjo električne energije in za odstranjevanje soli iz morske vode.

2. Preprečenje bolezni na vseh celinah s tesnim sodelovanjem z drugimi državami, ki želijo, da bi se blaginja človeštva povečala.

3. Organizacija svetovnega meteorološkega sistema s pomočjo satelitov in naprav v vseh industrijskih državah, kar bi omogočilo nov napredek v borbi proti zgodovinskim sovražnikom človeštva: nevihtam, suši in poplavam.

Končno je Johnson izrazil svoje zadovoljstvo, ker je ameriški senat izglasoval zaključek razprave o zakonskem načrtu za državljanske pravice.

Zatem pa je prišlo prejšnjo noč v mestu St. Augustine na Floridi do plemenskih izgredov. Skupina belcev je napadla tristo črncev, ki so organizirali pohod za državljanske pravice. Belci so najbolj napadali tiste belce, ki so se skupaj s črnci udeležili pohoda. Neki televizijski tehnik je bil ranjen, ker je hotel izgrede posneti. Policija je bila najprej odsotna, ker je tako ukazal federalni sodnik, da namreč ne sme preprečevati manifestacij. Intervenirala je šele, ko so se črnci pripravljali za protinapad.

Državni podtajnik Averell Harriman je v nekem svojem govoru izjavil danes, da se morajo ZDA potruditi, da bi sklenile s Sovjetsko zvezo sporazum, ker je za to sedaj pot odprta, zaradi podpisa moskovskega sporazuma o prekinitvi jedrskih poskusov. Za spor med SZ in Kitajsko pa je rekel, da ni nobenega razloga, da bi se veselili: sedaj obe državi tekmujeta v obljubah nerazvitim državam, toda «utegnile bi spremeniti zahteve teh držav v sredstvo revolucije». Zaradi tega bi Kitajski in Sovjetski zvezi «zelo ugajalo, če bi ZDA zmanjšale podpore nerazvitim deželam.»

Napredni in zmerni del republikanske stranke se je prepričal, da ne more zaustaviti nadaljnjega napredovanja nazadnjaškega senatorja Barryja Goldwaterja pri nadaljnjih volitvah za predsedniškega kandidata. Zaradi tega so se včeraj in danes tajno sestali v Washingtonu, da bi se dogovorili, kaj naj storijo, da bi prepričali Goldwaterja, naj spremeni svoj nazadnjaški program tako, da bi bil za volivce in za večino v stranki sprejemljiv. V tej skupini niso samo napredni republikanci, ki nasprotujejo Goldwaterju iz ideoloških razlogov, temveč tudi zmerni, ki se bojijo, da bi ekstremističen program povzročil v republikanski stranki razkol ali pa celo njeno smrt kot politične organizacije v odnosu do demokratske stranke. Sestanka so se udeležili celo številni Goldwaterjevi pristaši, ki se bojijo, da bi povzročile Goldwaterjeve anahronistične ideje vrsto porazov an vseh ravneh: na predsedniških volitvah, na volitvah za guvernerje, za kongres pa vse do volitev šerifov.

Tako stanje je v republikanski stranki nastalo potem, ko se je umaknil iz tekmovanja z Goldwaterjem najprej Rockefeller, nato pa še Nixon in Scranton, medtem ko se Cabot Lodge sploh ni več pojavil. Ostal je samo še George Romney, guverner države Michigan. Toda njegove možnosti za uspeh so zelo majhne, čeprav mu je sinoči Nixon obljubil, da ga bo podprl. To pa seveda ni dovolj, ker bi Romney moral imeti za seboj koalicijo vplivnih voditeljev stranke.

RAZVOJ ŽIVČNE VOJNE MED GRČIJO IN TURČIJO

Po posredovanju Stikkerja in Balla v Atenah je napetost okrog Cipra nekoliko popustila

Ball bo obiskal tudi Inonuja, ki bo po 15. t. m. odpotoval na razgovore z Johnsonom - Včeraj se je streljanje med Turki in Grki na otoku ponovilo - V klubu britanskih letalcev je eksplodirala bomba

NIKOZIJA, 10. — Sinoči je prispel v Atene, v zvezi s ciprsko krizo in «živčno vojno» okrog nje, generalni tajnik atlantskega pakta Stikker, ki se je takoj posvetoval z grškimi voditelji. Kmalu nato je — prav tako sinoči — predsednik turške vlade izjavil, da bo pozitivno odgovoril na Johnsonov poziv, naj pride v Washington na razgovore o napetosti med Turčijo in Grčijo. Danes pa je prispel v Atene ameriški državni podtajnik George Ball — po nalogu iz Washingtona — in z navodilom, naj stori vse, da ne bi prišlo do vojne med dvema članicama NATO, čeprav bi se bil moral vrniti že sinoči v ZDA. Že pred njegovim odhodom iz Ženeve je neki ameriški predstavnik izjavil, da bo Ball, ki bo pozneje obiskal tudi Ankaro, izrazil «skrajno zaskrbljenost» predsednika Johnsona zaradi napetosti med obema državama. Povedal je tudi, da bo obvestil obe vladi, da so ZDA pripravljene storiti določene ukrepe za preprečitev sovražnosti med obema državama, ker spopada «ni moč niti zamisliti». Ni še znano, ali bo Ball obiskal tudi Ciper, kar pa je mogoče. Ob prihodu v Atene je Ball novinarjem izjavil, da se bo najprej razgovarjal s predsednikom Papandreujem, nato pa bo odšel v Ankaro.

Predsednik vlade Papandreu je po razgovodu z Ballom izjavil, da Grčija ne zahteva nič drugega kot izvajanje načela o samoodločbi, medtem pa naj se vzpostavi na otoku mir in najde politična rešitev. Poudaril je, da je stanje pripravljenosti grške vojske omiljeno zaradi zmanjšanja napetosti s Turčijo. Rekel je tudi, da se pristaja na sestanek predstavnikov Anglije, Turčije, Cipra in Grčije za ureditev spora, dokler je vsa zadeva v rokah Varnostnega sveta OZN, ki se bo sestal čez nekaj dni. Se posebej pa je Papandreu poudaril, da ni bil povabljen v ZDA ter s tem neposredno očital, da predsednik Johnson ravna drugače z Grčijo kot s Turčijo.

Vsi ti obiski so imeli za posledico, da se je vzdušje «živčne vojne» nekoliko zboljšalo. Morda pa tudi zaradi tega, ker je ciprski minister za trgovino med svojim potovanjem v Moskvo izjavil, da nosi posebno Makariosovo ustmeno poslanico za Hruščova, s katero se mu ciprski predsednik zahvaljuje za «pomoč, ki jo je prejel med sedanjo ciprsko krizo». Poleg tega se bo minister v Moskvi pogajal o trgovskih izmenjavah med obema državama.

V Ankari pa je predsednik vlade Inonu izjavil, da bo odpotoval v Washington lahko šele po prvi polovici meseca junija, ker ne bo mogel biti odsoten med zasedanjem parlamenta. Verjetno je, da bo dopotoval v Ankaro tudi Stikker, in sicer že jutri.

Na samem otoku pa je prišlo, po več dneh miru, včeraj do streljanja. Predstavnik OZN je namreč sporočil, da so se Grki in Turki zahodno od gradu Sv. Hilarija na Kireniji obstreljevali 75 minut ter da je danes zjutraj v klubu britanskih letalcev v Limasolu eksplodirala majhna bomba. Predstavnik je dodal, da nadaljujejo z iskanjem britanskega majorja Maceyja, ki je skupaj s svojim šoferjem izginil prejšnjo nedeljo, toda doslej brez uspeha. Za ostala dva britanska zvezna oficirja pa je dejal, da se bosta vrnila v domovino takoj, ko bodo majorja Maceyja našli, ker da ni «priporočljivo, da britanski oficirji opravljajo zvezno službo». Baje sta oba oficirja večkrat posredovala, da bi se sovražnosti med Turki in Grki prenehale.

Nato je predstavnik OZN omenil sinočnje izjave Makariosa, ki je dejal, da je Turčija s padali odvrgla na ciprsko ozemlje orožje. Predstavnik OZN je dejal, da «sile OZN niso bile prisotne pri nobenem tovrstnem protizakonitem spuščanju orožja». Toda v krogih, ki so blizu OZN, trdijo, da so v noči med ponedeljkom in torkom opazili 45 tovornih avtomobilov vzdolž vzletišča na začasnem letališču, ki so ga pripravili Turki pri vasi Krini v gorovju Kirenije. Avtomobili so osvetljevali vzletišče, toda nobeno letalo ni tisto noč pristalo.

Konferenca za federacijo južne Arabije

LONDON, 10. — V Londonu se je začela danes ustanovna konferenca za federacijo južne Arabije, ki vključuje 14 držav in 700.000 prebivalcev. Minister za kolonije in za zveze s Commonwealthom Duncan Sandys je v uvodu pripomnil, da mora konferenca rešiti vrsto težavnih vprašanj, zlasti spričo stalnega sovražnega zadržanja zunanjih sil in notranjega upora. Sandys je dodal, da so mu voditelji dežele predočili nujnost nove ustave, da bi še nadalje razvili politični sistem, da bi tako vsi sloji prebivalstva sodelovali pri razvoju dežele. Na konferenci bodo proučili predloge o ustavi, ki so jih predložile razne delegacije. Sandys je nato zatrjeval, da se sedaj splošno sprejema načelo, da Aden in federacija južne Arabije sestavljajo enoto, tako po strukturi kot etnografsko.

Socialistična stranka v Adenu je izdala sporočilo, v katerem označuje konferenco za protiustavno, ker je zamišljena z namenom, da bi nadaljevali angleško nadzorstvo, brez sodelovanja socialistične stranke.

Mattarella v Varšavi

VARSAVA, 10. — Minister za zunanjo trgovino Mattarella je danes dopotoval v Varšavo na povabilo svojega poljskega kolege Trampcinskega. Mattarella bo obiskal jutri velesejem v Poznanju kjer bo jutri italijanski dan. V razgovoru s poljskim ministrom za zunanjo trgovino bo razpravljal o vprašanjih glede povečanja trgovinske izmenjave med obema državama.

Zahteva javnega tožilca v Bonnu

Dosmrtno ječo za ustaškega morilca

Za ustaškega duhovnika Medića, organizatorja «Krščanskih bratov», pa je tožilec zahteval 4 leta in pol zapora

BONN, 10. — Sodna razprava, ki se je začela pred več tedni proti 26 ustaškim teroristom, ki so 23. novembra leta 1962 z orožjem napadli jugoslovansko predstavništvo v Badgodesbergu in ubili nameščenca Popovića, še vedno traja. Danes je zaključil svoj govor zvezni državni tožilec in zahteval, naj sodišče obsodi tistega ustaškega terorista, ki je ubil jugoslovanskega uslužbenca, na dosmrtno ječo. Za ustaškega duhovnika Medića «Skoka», ki je bil glavni organizator terorističnega napada, pa je tožilec predlagal samo 4 leta in šest mesecev zapora. Medić je obtožen tudi, da je vodil tajno organizacijo «Krščanski bratje».

Kot je znano, je beograjska vlada v zadnjih mesecih večkrat opozorila zahodnonemško vlado, naj strogo ukrepa proti ustaškim organizacijam in prepreči njihovo protijugoslovanskemu delovanju. Pri tem je vlada SFRJ poudarila, da bo Bonn le na ta način dokazal svojo voljo ali hoče zboljšati odnose z Jugoslavijo.

NA ZAHTEVO PRINCA SUVANE FUME

Ameriško preletanje Laosa bi moralo včeraj prenehati

Veleposlanik ZDA je bil spričo princevega predloga presenečen in je dejal, da «smoter preletanja še ni bil dosežen»

VIENTIAN, 10. — Princ Suvana Fuma je danes izjavil, da bodo izvidniški poleti ameriških letal nad Laosom prenehali danes, 10. junija. Včeraj pa je vodil razgovore z odpravnikom sovjetskega veleposlaništva Civilevom, z ameriškim veleposlanikom Ungerjem ter britanskim odpravnikom poslov Bensonom.

Unger je na tiskovni konferenci dejal, da je odšel Suvana Fuma v Luang Prabang in da ga ni obvestil o svojem sklepu o prenehanju preletavanja in da se o tem še vedno razpravlja ter dodal, da bo o tem govoril tudi s princem, ko se bo verjetno jutri vrnil v Vientian. Ko so pa Ungerja vprašali, ali bodo ZDA prenehale s preletavanjem, je odgovoril: «Tu smo v Laosu, ki je suverena država». Vsekakor pa kaže, da je bil Unger spričo princeve izjave presenečen. Poudaril je namreč, da po njegovem mnenju ameriški izvidniški poleti «še niso dosegli zaželenega smotra».

Ameriško izvidniško preletavanje Laosa se je začelo 21. maja, prejšnjo nedeljo pa so izvidniška letala začela spremljati oborožena ameriška lovska letala. Povelje za spremljanje je prišlo zaradi tega, ker so nad Dolino vrčev vojaki Patet Laa neko izvidniško letalo sestrelili. Toda še v nedeljo so sestrelili tudi eno izmed lovskih reakcijskih letal s spremstva. Zato so piloti prejeli ukaz, naj na streljanje Patet Laa odgovarjajo.

V ponedeljek je v Washingtonu predstavnik državnega tajništva izjavil, da je princ Suvana Fuma odobril sklep o lovskih letalih. Včeraj pa so o vsem tem razpravljali v obrambnem ministrstvu. Suvana Fuma je poudaril, da ni nikdar predložil, da bi lovska letala spremljala izvidniška nad Dolino vrčev, temveč da je predložil samo, naj bi laoški lovci spremljali izvidniška letala in da naj ameriška izvidniška letala danes prenehajo s preletavanjem.

Po mnenju diplomatskih opazovalcev se Suvana Fuma boji, da ne bi prišlo tudi v Laosu do takih spopadov, kakršen je bil na Koreji. Ti opazovalci pa so nasprotno mnenja, da bo sklep Suvane Fume povzročil drugi državni udar, podoben tistemu v aprilu mesecu, ki bi ga organizirali desničarski generali, ki zagovarjajo «trdo» linijo do Patet Laa.

Predstavnik ameriškega državnega tajnika je danes izjavil, da bo preletanje Laosa trajalo še tako dolgo, «dokler bodo smatrali za potrebno, ker jih je laoška vlada odobrila, da bi s tem pomagali njenim enotam v trenutku, ko Patet Lao in Vietminh napadajo in grozijo s sabotiranjem ženevskih sporazumov». Dodal je, da se o tem posvetujeta sedaj Suvana Fuma in veleposlanik Unger.

Aretacije v Španiji

BARCELONA, 10. — Po nekaterih nepotrjenih vesteh, je policija aretirala v Barceloni več ljudi. Aretirali so baje osem oseb, medtem ko so zakonca Folch, ki sta bila do sedaj v zaporu v Madridu, premestili sinoči v Barcelono.

Namen aretacij, ki se nadaljujejo, že od petka, je baje, v tem, da bi razbili dve marksistični mreži: eno trockistično in drugo naklonjeno Kitajcem. Slikar Cuadrado, ki so ga aretirali v četrtek v Seviliji, pripada trockistični organizaciji, kateri pripadata tudi Francozinji Nicole Boyer in Gabrielle Hildebrand ter trije delavci iz Andaluzije, ki so jih aretirali v soboto v Barceloni. Večina drugih aretirancev pa baje pripada filokitajski celici, ki se je ustanovila v preteklem februarju po razcepu španske komunistične stranke. Ta skupina podpira politično linijo tajnega časopisa «Mundo obrero revolucionario», ki je v svojih zadnjih dveh številkah ostro napadel Santiaga Carilla, glavnega tajnika španske komunistične stranke, Dolores Ibarruri in druge voditelje španske komunistične stranke.

Tretji kandidat za predsednika Francije

PARIZ, 10. — Senator André Cornu, ki pripada demokratični levici, je izjavil, da namerava kandidirati na predsedniških volitvah, ki bodo prihodnje leto. Cornu ima 71 let. Razen de Gaulla, kandidirajo še: socialistični župan v Marseillu Gaston Deferre in desničarski odvetnik Jean-Louis Tixier- Vignancour.

De Martino in Lombardi prispela v Beograd

Zaključek sestanka odborov za balkansko sodelovanje

BEOGRAD, 10. — Na vabilo zveznega odbora SZDLJ je prispela nocoj v Beograd delegacija PSI, ki jo vodi generalni tajnik Francesco De Martino. Delegacijo so na beograjskem letališču pozdravili predsednik zveznega odbora SZDLJ Lazar Koliševski, člani izvršnega odbora Dobrivoje Vidič in italijanski veleposlanik v Beogradu Roberto Ducci.

Tridnevni sestanek nacionalnih odborov za balkansko sodelovanje, ki se je končal danes v Beogradu, je potrdil željo narodov Jugoslavije, Romunije in Grčije, da žive v miru in v dobrih sosedskih odnosih.

V vseh poročilih, kakor tudi v sklepnem sporočilu, je prišla do izraza polna pripravljenost, da se tudi v bodoče podvzamejo pobude in akcije za poglobitev medsebojnega sodelovanja na vseh področjih družbene aktivnosti, znanosti, kulture, turizma in soglasnost glede podvzemanja nadaljnjih korakov, da bi prišlo še do boljšega medsebojnega spoznavanja in ustvarjanja ozračja medsebojnega zaupanja in sodelovanja.

V sklepnem sporočilu se nadalje izraža prepričanje, da bi bilo ustvarjanje nejedrskega področja na Balkanu, na Sredozemlju in drugih področjih evrope, pomemben prispevek k borbi za mir na svetu in da bi to istočasno ustvarilo še ugodnejše pogoje za razširitev prijateljskih odnosov med balkanskimi narodi. Zastopniki nacionalnih odborov za balkansko sodelovanje so sklenili skupno s sliami, ki se zavzemajo za politiko aktivne miroljubne koesistence, nadaljevati borbo za likvidacijo kolonializma in popolno politično in gospodarsko osamosvojitev novih neodvisnih držav, za rešitev aktualnih mednarodnih gospodarskih vprašanj na osnovi enakopravnosti in brez diskriminacij. Odbori za nalkansko sodelovanje štirih držav sodijo, da je radi boljšega spoznavanja potrebno razširiti izmenjavo parlamentarnih delegacij, zastopnikov družbeno-političnih organizacij ter javnega, znanstvenega in kulturnega življenja ter mladine.

Na sestanku je bila izražena tudi zaskrbljenost zaradi položaja na Cipru in bodoče usode otoka ter poudarjena potreba nadaljnjih akcij za popuščanje napetosti na otoku, kjer sedanje stanje ogroža mir na tem področju. Dogovorili so se tudi, da bodo odbori za balkansko sodelovanje pomagali pri organizaciji raznih manifestacij in slovesnosti, na katerih bi se obujali spomini na skupno borbo balkanskih narodov za svobodo in neodvisnost. Tako se bodo odbori udeležili slovesnosti, ki bodo organizirane jeseni letos v Grčiji ob 150. obletnici ustanovitve «Heterije» — gibanje, ki je bilo ustanovljeno leta 1814 za osvoboditev balkanskih dežel izpod Turčije.

B. B.

Slabi rezultati konference o razvoju

ŽENEVA, 10. — Po treh mesecih pogajanj na ravni strokovnjakov so se delegati svetovne konference za trgovino in razvoj sestali danes na plenarnem zasedanju. Prvi je govoril italijanski državni podtajnik Aldo Banfi, ki je pozitivno ocenil dosežene rezultate, predvsem zaradi tega, ker je prišlo do iskrene diskusije s predstavniki industrializiranih držav o sredstvih, ki so potrebna za gospodarski razvoj, kjer je ta šele v povojih.»

Toda delegati nerazvitih držav niso takega mnenja. Delegat Malezije je ostro kritiziral «bogate države, ki niso razumele pravega vprašanja, ki lahko povzroči upor vseh tistih, ki trpijo lakoto in ki jih je na milijone».

Govoril je tudi ameriški državni podtajnik George Ball, ki pa je izrazil le željo, da bi se pogajanja, ki bodo trajala še do konca tega tedna, uspešno zaključila, predvsem pa naj bi prišlo do sporazuma med razvitimi in nerazvitimi državami glede «stalnega mehanizma», ki naj bi ženevsko delo nadaljeval.

Potres

QUITO, 10. — V Ekvadoru so občutili močan potresni sunek. Po prvih vesteh iz mesta Santo Domingo de los Colorados, ki leži približno 125 km južno-zahodno od Quita, je to mesto utrpelo hudo škodo, vendar pa ni bilo žrtev.

TRENTO, 10. — Na sedežu pokrajinskega sveta so se zaključila dela prve konference o agrikulturi.

Težave ob začetku Kennedyjeve runde

Ministri držav članic GATT so se sestali v domenjenem času, da bi začeli z velikimi trgovskimi pogajanji, znanimi pod imenom Kennedyjeva runda. Vendar pa so rezultati tega sestanka precej skromni. Če so se tudi formalno držali sklepa ministrske konference maja 1963, da bo konferenca o znižanju carin 4. maja 1964, je bil ta sklep v bistvu bolj skromno uresničen. Takrat so namreč pričakovali, da bodo v času do otvoritve konference določena pravila za pogajanja in da bodo rešena sporna vprašanja, tako da bi ostala strokovnjakom samo še naloga, tehnično izvršiti sklepe ministrov in se pogajati in predvsem odprto črtati z liste ta ali oni proizvod, za katerega je posebno zainteresirana neka država uvoznica.

Vendar pa stvari niso prišle tako daleč. Kljub delnemu napredku v zadnjih mesecih so ostala temeljna vprašanja odprta, tako da se bo treba o njih še pogajati v naslednjih mesecih.

Prvo in temeljno vprašanje, ki še ni rešeno, je obseg prihodnjega znižanja carin. Kot vemo, so ZDA, ko so predlagale pogajanja, izhajale iz predpostavke, da se bodo obstoječe carinske stopnje znižale za 50%. Skupni trg pa je to predpostavko štel samo za «delovno hipotezo», nikakor pa ne za «podlago za pogajanja». Vse do ministrskega sestanka, t.j. 4. maja letos, je takšno tolmačenje imelo svoj smisel s tem, da naj bi ministrski sestanek to «delovno hipotezo» potrdil kot «podlago za pogajanja». Zaradi odklonilnega stališča Skupnega trga pa se to ni zgodilo. Znižanje carin za 50% je še nadalje ostalo samo «delovna hipoteza» in šele pozneje se bo videlo, kolikšno bo dejansko znižanje carin.

Ameriški predlog o 50% znižanju carinskih stopenj je izviral iz težav, s katerimi se srečuje ameriški izvoz v Zahodno Evropo, posebno v države Skupnega trga. Z nadaljnjim ustvarjanjem integracije in zniževanjem carin med državami članicami postajajo te težave čedalje večje. Od tod prizadevanja ZDA, da bi v bližnjih pogajanjih občutno znižali raven skupne carinske tarife, ki jo že močno usvajajo države Skupnega trga. Takšna koncepcija povsem ustreza tudi zahodnoevropskim državam, nečlanicam Skupnega trga, predvsem Veliki Britaniji in članicam EFTA, ki izvažajo pretežno na območje Skupnega trga.

Prav v primeru Skupnega trga je prišlo do izraza protislovje med planiranimi političnimi ter dejanskimi ekonomskimi interesi. Skupni trg je pravzaprav v precejšnji meri plod prizadevanj ZDA, v katere politični strategiji naj bi predstavljal temelj političnega združevanja Zahodne Evrope. Ekonomski protekcionizem, kot stvarni rezultat te integracije, pa ni prizadel ekonomskih in trgovskih interesov samo ostalih evropskih in izvenevropskih držav, ampak ravno tako tudi interese ZDA.

Skupni trg se v takšnem položaju sicer ne odreka razpravam o carinskem znižanju za 50%. Vendar pa se ne strinja, da bi vzel ta odstotek kot bazo za pogajanja. Preden bi to storil, zahteva, da se poprej proučijo vse oblike težav, s katerimi se srečuje mednarodna trgovina. To so predvsem pogoji proizvodnje, praksa kontingentov, vključitev kmetijskih proizvodov v trgovska pogajanja, toda na bazi, ki jo predlaga Skupni trg, kar pomeni konsolidacijo obstoječega kmetijskega protekcionizma. Končno so lahko posledice 50% znižanja carin različne, odvisno od tega, ali gre za države z visokimi carinskimi tarifami, kot je to primer z ZDA, ali pa za države z nizkimi carinami.

Drugo odprto vprašanje so disparitete. V primeru, da so v eni izmed poglavitnih trgovskih držav (ZDA, Velika Britanija, ST) carine visoke, v drugi pa nizke, bo država z nizkimi carinami pooblaščena, da veliko manj zniža te carinske stopnje. Vendar pa so pri tem še nerešene številne posamičnosti, ki pa niso brezpomembne, čeprav so krenila pogajanja že dovolj daleč, da je uspeh sporazuma bolj odvisen od rešitve drugih odprtih vprašanj, zakaj Skupni trg tudi problem disparitet obravnava v sklopu celotnega problema in pogojuje svoje stališče ob tem problemu z uspehom sporazuma v celoti.

Nedvomno je izmed vseh odprtih problemov najtežavnejše vprašanje kmetijstva. Ministri so lahko samo ugotovili, da sporazuma še ni, doslej doseženi rezultati pa ne kažejo na skorajšnjo rešitev. Izkristalizirali sta se pravzaprav dve poziciji: Skupnega trga z ene in vseh drugih držav z druge strani. Medtem ko si izvozniki kmetijskih proizvodov prizadevajo, da bi uresničili sklepe ministrske konference «o ustvarjanju sprejemljivih pogojev za dostop na trg» z namenom, da se razširi mednarodna trgovina s kmetijskimi proizvodi — pa Skupni trg s svojim predlogom o konsolidaciji kmetijske zaščite dejansko želi, da bi na mednarodnem planu sankcioniral svojo kmetijsko politiko, pri čemer hoče zelo verjetno vzeti za osnovo doseženo stopnjo agrarnega protekcionizma, ne da bi prevzel kakršnekoli obveznosti glede obsega svojega prihodnjega kmetijskega uvoza.

Enega izmed važnih elementov v prihodnjih pogajanjih predstavljajo liste izjem. Gre za liste tistih proizvodov, za katere posamezne države ne bodo pripravljene znižati carin. Te liste morajo biti znane do 10. septembra 1964, narekovati pa jih morajo «višji nacionalni interesi». Ko bo dosežen sporazum o pravilih pogajanj, o višini carinskih znižanj in o načinu izvajanja liberalizacije kmetijskega uvoza, bodo te liste izjem dejansko predstavijale poglavitni predmet pogajanj.

V zvezi s Kennedyjevo rundo obstajajo večja ali manjša nasprotja tudi med samimi članicami Skupnega trga. Nanje je opozoril tudi podpredsednik komisije Skupnega trga, ko je priznal, da mentaliteta in stališče šestorice o ekonomskih in trgovskih problemih nista enotna in da je ravno tako tudi glede odnosov s tretjimi državami.

Zahodna Nemčija in države Beneluxa so se v začetku strinjale z ameriškim predlogom, to je za občutnejše znižanje carin. Francija in Italija pa sta imeli in še imata nasprotna stališča. Pojasnilo je precej logično. Francija in Italija bi morali namreč carinske tarife, ki so v obeh državah v povprečju višje, da bi jih prilagodile skupnim (to je praviloma aritmetičnemu povprečju vseh nacionalnih), znižati. Zato sta obe državi zainteresirani za večjo stabilnost skupne tarife, ne pa za njeno nadaljnje zniževanje, ker bi morali dejansko nenehno «teči» za njo in s tem nadalje zmanjševati svojo carinsko zaščito nasproti tretjim državam.

V skladu z različno zainteresiranostjo za večje ali manjše znižanje skupne tarife je bilo tudi stališče posameznih držav članic do usvajanja 50 odst. kot baze za pogajanja. Zahodna Nemčija je bila za to, da se 50 odst. smatra za ponudbo, ki zavezuje tiste, ki jo sprejmejo. Torej tudi Skupni trg. Medtem pa je bila Francija proti temu, ker bi usvajanje neke trdne ponudbe glede znižanja carin pomenilo pogoj, da se rešijo tudi ostala vprašanja ,delno pa hoče s tem vplivati tudi na Zahodno Nemčijo, da bi usvojila še nesprejete pogoje skupne kmetijske politike (kljub načelnemu sporazumu, na pr. da se določi skupna cena za žita, ta še ni bila določena zaradi odpora Nemčije, da bi znižala svoje notranje cene, kar bi utegnilo neugodno vplivati v letu volitev).

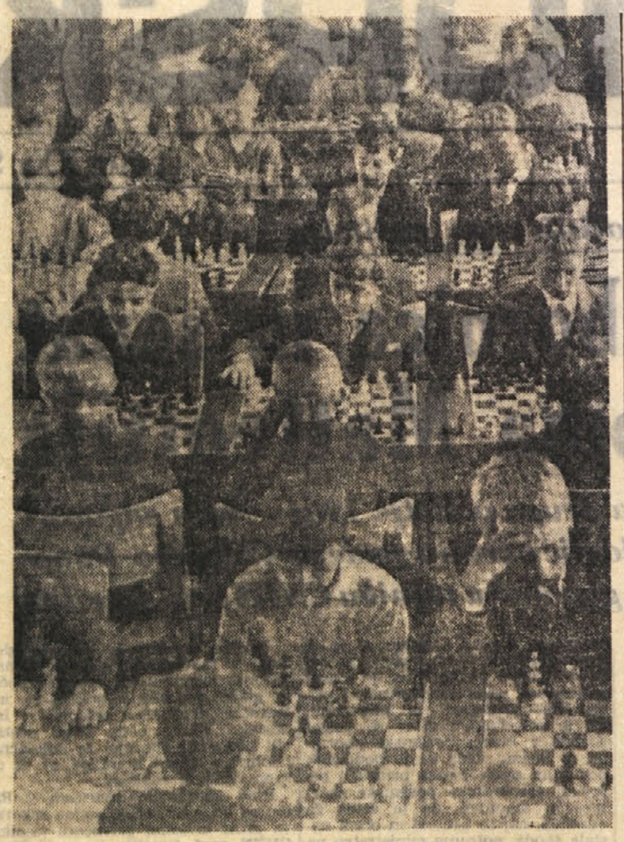

Tako so šahirali za prvenstvo Slovenije učenci osnovnih šol. Iz vseh okrajev Slovenije se je zbralo 31 reprezentanc z več kot 120 udeleženci. Ali se ne bi lahko na naših šolah ustanovil vsaj kak šahovski krožek?

Po nevihti v ponedeljek

VAnconi žalovanje zaradi petih žrtev

Močno je prizadet turizem, ker so poškodovane razne naprave; popravilo bo precej stalo in tudi trajalo bo nekaj časa

ANCONA, 10. — Ribiške ladje iz Ancone, približno kakih 100, so davi dvignile zastave na pol droga. Pet mož je namreč izginilo v valovih, ko so se potopile tri ribiške ladje, ki so hotele zapluti v pristanišče v Anconi med veliko nevihto, ki je razsajala na tem področju.

Brodolomcev v raznih mestnih bolnišnicah je 22; med njimi so tudi tisti z ladje «Sunrise» ter s potopljenih ribiških ladij. Nekateri so ranjeni, drugi so še pod učinkom šoka.

V Fanu že popravljajo kopališče naprave, ki jih je ciklon v ponedeljek popoldne razdejal. Domneva se, da bo v kakih desetih dneh tisoč kabin ob morju ter druge turistične naprave že zopet nared.

Pravosodni minister Oronzo Reale je določil, naj odideta dva predstavnika njegovega tajništva v Marche in Romagno, da proučita način za pomoč prebivalstvu, ki je utrpelo veliko škodo pri zadnji strašni nevihti.

Tudi mnister trgovske mornarice je poslal na prizadeto področje funkcionarje iz svojega ministrstva. Pripraviti bodo morali ministru podrobno poročilo o škodi v pristaniških napravah, pri ribiškem ladjevju in pri turistično-kopališki opremi

Izpuščen na svobodo Fritz Goergen

BONN, 10. — Sodišče v Koblenzu je sklenilo, da izpusti na svobodo — proti položitvi visoke kavcije — največjega delničarja ter generalnega ravnatelja znane industrijske skupine «Henschel» Fritza Goergena. Ta je bil aretiran pred enim mesecem, ker je zapleten v afero o tankih. Tovarna Henschel je med največjimi dobavitelji težkega materiala za Bundeswehr in bila je uvedena stroga preiskava, ko se je domnevalo, da so voditelji te industrije «popravljali» knjigovodstvo.

Nepalski kralj kot turist v Italiji in Grčiji

NEAPELJ, 10. — Nepalski kralj in kraljica s svojim spremstvom sta danes odpotovala iz Neaplja, kjer sta bila na kratkem turističnem obisku. S potniškim letalom sta odletela v Rim. Pri odhodu ju je pozdravil neapeljski prefekt.

Iz Rima sta nepalski kralj in kraljica s spremstvom takoj nadaljevala pot z drugim potniškim letalom v Atene. V Atenah se bosta ustavila tri dni na zasebnem obisku, nato pa bosta odpotovala v Pakistan.

Zakaj aretacije v Barceloni?

BARCELONA, 10. — Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da je med osebami, ki so bile v soboto zvečer aretirane v Barceloni, pet tujcev. Gre za mlado Francozinjo Nicole Boyer, za mlado žensko, ki je lahko Belgijka ali Francozinja in se imenuje Hilde Brand, in za tri latinskoameriške študente iz Peruja, Haitija in Nikarague. Vseh aretiranih je baje kakih dvajset in ne trideset, kot je bilo prvotno sporočeno.

Vzroki teh aretacij še niso znani. Politični krogi v Barceloni pa so presenečeni zaradi aretacije katalonskega pesnika Joaquina Horte ter arhitekta Ricarda Boffila Levija. Skupina trockistov, ki ji pripadajo Nicole Boyer, Hilde Brand ter trije andaluzijski delavci, stanujoči v Barceloni, najbrž nima nič skupnega z ostalimi aretiranimi osebami, večinoma katalonskimi intelektualci in univerzitetnimi študenti.

SIRACUSA, 10. — Več kot 200 strokovnjakov se bo od 12. do 15. junija udeležilo mednarodnega kongresa tiskovnega prava v Siracusi (Sicilija).

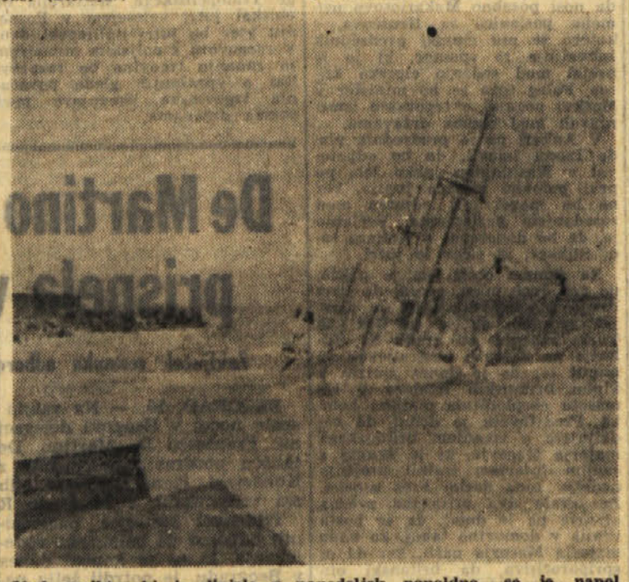

Med nevihto, ki je divjala v ponedeljek popoldne, se je napol potopila panamska ladja ob obrežju pri Anconi

Prvi otrok dveh kozmonavtov

Tereškova in Nikolajev sta dobila hčerko

Tudi ostali kozmonavti imajo otroke, a rodili so se jim pred njihovimi vesoljskimi poleti

MOSKVA, 10. — Sovjetska kozmonavtka Valentina Tereškova je v ponedeljek rodila deklico.

Mati in otrok se počutita dobro, izjavljajo v moskovski kliniki, kjer je prav kozmonavtka rodila. Ravnateljica klinike je povedala, da je bil porod v ponedeljek ob 14,10, in sicer je bil porod nekoliko prehiter. Novorojenka tehta 3,100 kg in meri 51 cm. Nekatere bolničarke so dejale, da ima nos po materi in oči po očetu.

Oče kozmonavt Andrijan Nikolajev je včeraj prvič obiskal ženo in hčerko, za njim pa so prišli ostali štirje sovjetski kozmonavti, ki so hoteli Valentini čestitati.

Rojstvo te prve «kozmične deklice» — dejansko gre za prvo človeško bitje, ki se je rodilo dvema kozmonavtoma — je ostalo dva dni v tajnosti; niti radio niti sovjetski tisk ni o njem govoril. Zdi se, da so hoteli zdravniki Valentini omogočiti, da bi prva dva dneva prestala v miru. Po prvih vesteh bi hotela Valentina dati deklici ime Jelena, tako kot je ime njene matere.

Valentina Tereškova bo ostala v kliniki približno deset dni, tako da si bo popolnoma opomogla. Ko jo je v soboto zdravnik kozmonavtov dr. Jevgenij Petrov pregledal, je izjavil, da je njeno zdravje odlično. Povedal je tudi, da je teden prej Valentina opravila izpit iz angleščine in matematike na aeronavtski akademiji.

Deklica Valentine Tereškove je prvi otrok kozmonavtov. Ima sicer «napolpredhodnika»: to je hči Germana Titova, drugega sovjetskega kozmonavta, ki se je rodila 24. septembra preteklega leta. Toda v tem primeru je samo oče opravil pot po vesolju. Sovjetski znanstveniki, ki so se zelo zanimali za hči Titova, bodo sedaj z veliko pazljivostjo sledili razvoju hčerke Tereškove in Nikolajeva. Tudi vsi ostali sovjetski kozmonavti so srečni očetje. Toda njih otroci so se rodili pred njihovimi vesoljskimi poleti: Gagarin ima dve deklici, Popović eno deklico in Bikovski dečka.

Valentina Tereškova je poletela v vesolje 16. junija 1963 ter je pretela 48 krogov okrog Zemlje v 70 urah. Letela je skupaj z Valerijem Bikovskim, ki je letel v neki drugi kabini. Andrijan Nikolajev pa je bil v vesolju avgusta 1962 skupaj s Pavlom Popovićem; letel je 94 ur ter opravil 64 krogov.

Valentina Tereškova je že večkrat izrazila željo, da bi spet poletela v vesolje ter je izjavila, da je pripravljena sodelovati pri drugih poletih, če bi bila njena navzočnost potrebna. Ko sta se Valentina in Nikolajev poročila, so njuno poroko proglasili za «zakon stoletja» v SZ in sam Hruščov je v palači sprejemov na Leninovem griču priredil njima na čast velik banket.

Dve eksploziji na pošti v alžirskem pristanišču

ALŽIR, 10. — Davi je prišlo na uradu za poštne pakete v pristanišču Alžira do eksplozije, ki ji je sledil požar. Neki uradnik je bil ubit, trije pa težko ranjeni.

Kot poroča agencija APS, je eksplozijo povzročila bomba, skrita v neki vreči, ki je prišla iz Marseillesa na francoski ladji «Kairouan»; ta je prispela davi ob 8. uri v alžirsko pristanišče. Malo pred poldnevom požar, ki ga je povzročila eksplozija, še ni bil pogašen. Takoj po atentatu je bila uvedena preiskava.

Druga, sicer manj močna eksplozija je spet poškodovala urad za poštne pakete v alžirskem pristanišču ob 12,45. Prav gotovo gre spet za bombo v vreči, ki je bila odložena v poštnih uradih pristanišča skupaj s prvo.

V Trstu najbolj toplo

RIM, 10. — Z 28 stopinjami je bil Trst ob 13. uri na prvem mestu med italijanskimi mesti glede vročine. V Pisi in Rimu je bilo 27 stopinj, v Bocnu in Milanu 26, v Veroni in Florenci 25 stopinj, drugod pa manj. Najbolj hladno je bilo v Pescari in Campobassu: 17 stopinj.

Velika škoda pri požaru v Bergamu

BERGAMO, 10. — Pozno dopoldne je izbruhnil požar v zavodu grafičnih umetnosti v Bergamu. V oddelku, kjer je nastal ogenj, so bile velike količine zelo vnetljivega materiala. Gasilci so sicer po treh urah dela preprečili, da bi se požar razširil, in ga tudi pogasili, vendar znaša škoda po cenitvah samih lastnikov okoli 450 milijonov lir. Popolnoma je bil uničen ves material, ki se je nahajal v tretjem nadstropju poslopja. Čeprav je bil po ognju poškodovan, se pod vendar ni udrl in tako se je rešilo spodnje nadstropje, v katerem se nahaja knjigovezniški oddelek. Vzrok požara je bil kratek stik.

Z otoka rešeni «potniki okrog sveta»

BRISBANE, 10. — Neka trgovska ladja je rešila devet oseb, med katerimi so bili trije otroci in dve ženski, z nekega majhnega in zapuščenega otoka 1.100 km severno od Brisbana. Njih 20 m dolga ladja se je nasrečo pred šestimi dnevi na skalovju razbila. V skupini je bila neka francoska družina — 36-letni mož z ženo in tremi otroki, od katerih ima najmlajši komaj dve leti — ter štiri osebe iz Avstralije. Nameravali so napraviti pot okrog sveta. Uspelo jim je pritegniti pozornost trgovske ladje s streljanjem raket ter z mahanjem z odejami.

Obadva mrtva pri trčenju

TORTONA, 10. — Industrialec Aldo Ferrari, star 32 let, ter 52-letni trgovec Riccardo Frascaroli sta se davi ubila pri avtomobilski nesreči. S svojima avtomobiloma sta trčila drug v drugega. Frascaroli je bil takoj mrtev, Ferrari pa je kmalu umrl v bolnišnici.

Brez naporov sta mu odnesla skoraj 4 milijone

MILAN, 10. — Mladi rimski aranžer Vincenzo Teti, star 25 let, je včeraj postal lahek plen goljufov, ki so ga olajšali skoraj za štiri milijone lir.

Približno pred tednom dni je Teti v Rimu spoznal nekega ing. Maria Vallantija, starega 40 let, iz Milana (tako se je vsaj ta predstavil), ki mu je dejal, da mu namerava prepustiti opremo nekega novega hotela na periferiji Milana. Da bi se o zadevi dokončno domenili, je Vallanti določil sestanek za včerajšnji večer, in sicer na trgu pred milansko stolnico.

Točno ob napovedani uri sta se našla rimski aranžer in Vallanti, ki je prispel z luksuznim avtomobilom ter v spremstvu mlade in elegantne ženske; predstavil jo je kot svojo nečakinjo. Vsi trije so se odpeljali do Trga Le cinque giornate, kjer je Vallanti izstopil, češ da mora nekaj urediti pri notarju. Nečakinjo pa je naprosil, naj v tem času pelje Tetija nekoliko po Milanu. Ta dva sta se pripeljala na Ulico Vittor Pisani v bližini centralne postaje, ko je mladi ženski «postalo slabo». Prosila je Tetija, da bi stopil v bližnjo lekarno po neko zdravilo. Seveda je Teti takoj stekel, toda ko se je vrnil, je elegantna ženska z avtomobilom vred izginila, izginila pa je tudi Tetijeva torba, v kateri je bilo tri milijone 800.000 lir. Tetiju, ki si niti ni zapomnil številke avtomobila, ni preostalo drugega kot javiti vso zadevo policiji.

Na poročnem potovanju s prijatelji

NEW YORK, 10. — Ameriški industrijec milijarder 58-letni Harry Leeh in njegova mlada žena Maxine Marcus, ki sta se včeraj poročila, bosta odpotovala danes iz New Yorka v Pariz. Z njimi odpotuje tudi štirinajst prijateljev, ki sta jih povabila za nekaj dni v francosko prestolnico. Ves prvi razred letala je bil rezerviran za zakonca Leeb in njune prijatelje, v Parizu pa so zanje naročili celo nadstropje v hotelu Georges V. Poroka je bila včeraj zvečer v dvorani nočnega kluba «El Morocco», ki je bila okrašena z belimi orhidejami, medtem ko je šampanjec tekel kot voda.

Naslednje etape tega ženitnega potovanja, ki bo po nekaterih računih stalo okrog 100.000 dolarjev (62 milijonov lir), bodo London, Moskva, Rim in italijanska Riviera.

knjige ~ gledališče ~ film ~ ples ~ glasba ~ slikarstvo

«Jezik in slovstvo»

Revija Jezik in slovstvo, ki pred nedavnim ni imela prav lahkega življenja in je po prvi številki tudi menjala urednika (sedaj je glavni in odgovorni urednik dr. Bratko Kreft), je prispela do svoje 4.-5. številke. V njej objavlja Janko Jurančevič razpravo o Vuku Stefanoviću Karadžiću, Boris Urbančič o novem pravopisu, Bratko Kreft o Krleži in Cankarju, France Bezlaj podaja Nekaj misli o etimologiji, Tomo Korošec piše o imenu Slovenec, France Jesenovec o govoru slovenskega otroka, Berta Golob pa o interpretaciji poezije. Objavljenih je še nekaj ocen in poročil ter več zanimivih in poučnih zapiskov, med katerimi je tudi ne posebno koristna polemika med Toporišičem in Kalenićem. — Urbančičev prispevek Naš novi pravopis je še kdove koliki Urbančičev spis o pravopisu in ni nezanimiv, čeprav se ni mogoče ogreti za vsako njegovih idej. — Pri reviji pa je nedopustno to, da se tekst nadaljuje po platnicah. Druga številka je tudi brez nekaterih «stanovskih» tarnanj (kot v prejšnji številki), ki bi sodila v kako sindikalno glasilo ne pa v strokovno znanstveno revijo.

Festival baleta v Nerviju pri Genovi

Ustanova za genovske prireditve pripravlja VII. mednarodni baletni festival, ki bo trajal od 30. junija do 25. julija. Festival bo v parku v Nerviju. Najprej bo nastopil 30. junija ter 1. in 2. julija mehikanski državni balet. V dneh 4., 5. in 6. julija bo baletni večer članov moskovskega Velikega gledališča (Boljšoj), ki bodo nastopili še v dneh 8., 9. in 10. julija z drugim programom. Dne 13. in 14. junija bo gostoval nemški balet Kurta Jooса, nato pa trdi dni (od 16. do 18. julija) «Ballet du XX siècle» Mauricea Bejarta. Mario Porcile pa bo umetniški vodja «baleta za festival v Nerviju», ki ga bodo sestavljali Erik Brhun, Attilio Labis, Michel Renaut, Yvette Chauviré, Liane Daude in Rosella Higthower. Ta balet bo nastopil tri večere: od 23. do 25. julija. V času od 3. do 22. julija pa bo še IV. mednarodni festival filma o plesu, na katerem bo sodelovalo 30 držav.

Nagrade filmom za kvaliteto

RIM, 10. — Preden je odpotoval v Bonn, je minister za turizem in prireditve Corona sprejel izbirno komisijo za filme, ki naj prejmejo nagrado za kakovost. Komisiji, v kateri so bili Gianluigi Rondi, Gino Visentini, Saul Greco, Silvana Giannelli, Gino Petroni in Carmine Rizzo, se je minister zahvalil za njeno delo. Nagrade so bile za polletje januar-junij 1962 priznane filmom «Salvatore Giuliano» Francesca Rosija, «Mrk» Michelangela Antonionija in «Senilnost» Maura Bologninija.

* * *

TARANTO, 10. — «Svetišča v Veliki Grčiji» bo tema IV. študijskega zborovanja o Veliki Grčiji (Magna Graecia), ki bo v Tarantu od 11. do 16. oktobra. Zborovanja se bodo udeležili italijanski in tuji znanstveniki. Na sporedu so tudi obiski nekaterih izkopavanj.

MESSINA, 10. — Huda nevihta je povzročila znatno škodo v okolici Messine. Debela toča je uničila vinograde, oljčne nasade, žitna polja ter vrtove.

Ulla Bergryd, 19-letna Svedinja, ki igra Evo v filmu «Biblija», ki so ga že začeli snemati v «zemeljskem paradižu» približno 40 km od Rima. Razen zaposlenih in karabinjerjev, ki jih je družba najela za varstvo, sedaj še nihče nima dostopa v ta «raj». Novinarje bodo pripustili mogoče, ko bosta Adam in Eva že začutila sramovanje...

Delegacija ZAR v Beogradu

BEOGRAD, 10. — Na četrto zasedanje mešanega odbora za gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in ZAR je prispela nocoj v Beograd gospodarska vladna delegacija ZAR, ki jo vodi državni minister za načrtovanje Mohamed Sukeir. Med desetdnevnim bivanjem v Jugoslaviji bo delegacija poleg udeležbe na zasedanju, obiskala več industrijskih podjetij v raznih krajih Jugoslavije. Jugoslovansko delegacijo bo na zasedanju, ki se bo pričelo jutri, vodil predsednik odbora zveznega izvršnega sveta za gospodarske odnose z inozemstvom dr. Jože Brilej.

Smole je sprejel delegacijo KP Belgije

LJUBLJANA, 10 — Podpredsednik izvršnega sveta Slovenije Janko Smole je sprejel danes študijsko delegacijo komunistične partije Belgije, ki je na obisku v Jugoslaviji. Ob razgovoru, ki se ga je udeležil tudi član izvršnega sveta inž. Viktor Kotnik, so se člani delegacije belgijske komunistične partije seznanili z vprašanji načrtovanja v Jugoslaviji in nekaterimi drugimi družbenimi in gospodarskimi vprašanji. Delegacija je po obisku Velenja, Celja in visoke šole za politično vedo v Ljubljani odpotovala v Opatijo.

Letopis hotelov v izdaji ENIT

RIM, 10. — Po vseh evropskih in tudi izvenevropskih državah so razdelili letopis hotelov za leto 1964 (Annuario alberghi 1964), ki ga je izdal ENIT. Letopis je v eni sami knjigi. V njem je seznam hotelov po kategorijah, v okviru vsake kategorije pa so hoteli navedeni po abecednem redu. Se posebej so navedeni moteli AGIP. Stevilo hotelov v letopisu se je od 19.892 v letu 1963 dvignilo na 20.441.

LONDON, 10. — Vojvoda Filip Edimburški ima danes 43 let. Na javnih poslopjih so razobesili zastavo in opoldne so v Hyde Parku izstrelili salvo 41 topovskih strelov.

Na ladji «Cristoforo Colombo» po podelitvi štipendij in nagrad

Kot smo na kratko poročali, je bila na ladji «Cristoforo Colombo» v Genovi prisrčna slovesnost — podobna bo tudi v Trstu — ko so otrokom uslužbencev plovne družbe «Italia» podelili študijske štipendije. V velikem slavnostnem salonu transatlantika so bili poleg prejemnikov štipendij in njihovih svojcev tudi generalni ravnatelj družbe dr. Giuseppe Ali, namestnik glavnega ravnatelja dr. Donini, ravnatelj za osebje dr. Bonacchi, poveljnik ladje višji kapitan Giuseppe Soletti, številni častniki ter predstavniki genovskih sedežev družb «Tržaški Lloyd», «Adriatica» in «Tirrenia».

Spregovoril je generalni ravnatelj dr. Ali, ki je potem izročil 92 štipendij: 39 študentom nižjih srednjih šol, 45 študentom višjih srednjih šol, 8 pa univerzitetnim študentom. Vse te štipendije so bile za študente v Genovi in genovski pokrajini. Vseh štipendij pa je bilo 205 in bo določeno število pripadlo tudi študentom v Trstu in Neaplju. Podeljene bodo med podobno slovesnostjo tudi v teh dveh mestih. Vsota za štipendije znaša 9 milijonov in pol, posebni prispevki pa 2.827.000 lir.

Po podelitvi štipendij so te trije funkcionarji prejeli pergamente in spominske medalje ob odhodu v pokoj. Nagrajeni pa so bili tudi zmagovalci na fotografskem tekmovanju ter člani moštev nogometa, odbojke in balinarjev športne skupine «Italia Navigazione».

Po zgodovinski seji

Dva Slovenca stopata po tržaškem Trgu edinosti in se pozirata proti morju.

PRVI: Glej brezkončno morsko plan. Narava deluje v popolni svobodi in človek, ki se vključi vanjo, je tudi deležen popolne svobode, če se primemerno prilagaja tej brezbrežnosti.

DRUGI: Tam ni celinskih vezi. Na kopnem pa so. (Pokaže proti občinski palači). V tej palači so. Ali si videl, kako je potekla zgodovinska seja otvoritve deželnega sveta 26. maja 1964?

PRVI: Da. Docela v duhu latinske «libertas» z demokristjanskega ščita. To je vezana latinska svoboda, kjer ni mesta za slovensko besedo.

DRUGI: Vse so izpeljali tako, da drugi narod te nove dežele sploh ni prišel do besede. Nekaj so črhnili o manjšini, a so se skrbno ognili njenega imena.

PRVI: Običajne poteze, ki jih radi uporabljajo v občinskem in pokrajinskem svetu, kjer našo domačo besedo vztrajno odrivajo.

DRUGI: V poslanski zbornici v Rimu je bilo drugače, ko se je slovenska poslanka oglasila v svoji materinščini.

PRVI: Drugače, da. Brž je bil ogenj v strehi. Planili so nanjo kakor na zločinko in ji odvzeli besedo — baje po nekem pravilniku.

DRUGI: Odvzemati besedo, dušiti in zatirati domačo slovensko besedo, to se jim še zmeraj zdi najvažnejše in najplemenitejše opravilo. In vendar kršijo s tem ustavo, ki daje Slovencem popolno pravico do lastnega jezika, prav kakor Francozom in Nemcem v Italiji.

PRVI: Sklicujejo se na zastarele pravilnike...

DRUGI: ... ki jih ne marajo popraviti in vskladiti z ustavo. A to zastarelo in zarjavelo orožje bo moralo v muzej.

PRVI: Tako, vidiš, upravljajo vso Beneški Slovenijo po nekdanjih fašističnih uredbah, brez slovenskih šol, brez slovenskih cerkva, kakor bi ti naši ljudje ne bili Slovenci.

DRUGI: Dežela bo morala to izboljšati. Na zgodovinski seji so vsi prisegli, da se bodo držali ustave. Ustava ščiti vso slovensko skupnost v Italiji, njen jezik, običaje, pesmi, slovensko kulturo, njene narodne posebnosti.

PRVI: V Trstu so naši ljubi bratje Italijani pomagali Slovencem zgraditi nov kulturni dom in marsikaj drugega se je za spoznanje izboljšalo.

DRUGI: Ne tajim. Želim, da bi bilo tega veliko. Vendar vsak Slovenec lahko na svoje oči gleda, kako naši mili bratje neke svoje, nam silno škodljive načrte nepopustljivo, trdovratno izvajajo. Včasih pošljejo ti krščanski demokrati kakšnega izrednega komisarja, ki naj za eno uro odstavi slovenskega župana, da lahko prenapolnijo slovensko občino z italijanskimi priseljenci. Če bi svet bil obveščen o takih umetnijah, ne vem, kako bi sodil o italijanski demokratični republiki.

PRVI: Seveda, svetu bi bilo treba to razkriti. Dežela bi morala take reči odpraviti. To je očitno, prav nič zakrinkano raznarodovanje, ki se mu taki ljudje vneto posvečajo. Tu sta ustava in demokracija povsem pogaženi.

DRUGI: Podoben duh živi tudi v Rimu v ljudeh, ki dopuščajo vse tuje črke za tuja imena v Italiji, le šumnikov č, š in ž ne. Pri tem je treba pomisliti, da slovenska imena in priimki s šumniki v Italiji niti niso tuja imena, temveč pristna domača, tisoč let stara slovenska imena, ki so se pred fašizmom uradno pravilno pisala in tiskala.

PRVI: V znanstvenih italijanskih knjigah, ki izhajajo v Milanu, Rimu in drugod, se taka imena še zmeraj pravilno tiskajo, le časopisje te dežele jim rado odbija ključice in poraja spake, ki sploh niso imena in ne morejo v svoji spačenosti nikogar označevati, n. pr. Milos, Uros, Dusa, Nusa, Stepancic, Sustersic, Hrescak, Pecenko, Mucic, Simcic i. dr..

DRUGI: Tu bi bilo treba uveljaviti drugo načelo: državi, ki domačih imen in priimkov noče ali ne zna spoštovati ter jih le nasilno pači, bi se morala oporekati pravica do takih ozemelj.

PRVI: Soglašam. Čut poštenosti bi celo zahteval, da bi se taka država sama odpovedala takim ozemljem, češ: «Tega ne zmorem — ne prevzamem». Kako bi se izvedlo tvoje načelo?

DRUGI: Povezati bi ga bilo treba z načelom o samoodločbi narodov.

PRVI: Na zgodovinski seji novega deželnega sveta 26. maja 1964 so na premnoge take zadeve docela pozabili.

DRUGI: Namenoma. A če bi bil jaz na seji, bi jih bil spomnil na to in drugo.

PRVI: Kako bi bil pripomogel izrinjeni slovenščini do besede?

DRUGI: Podobno, kakor jo je uveljavila v Rimu slovenska poslanka, naša učiteljica na tem področju. Ko bi med priseganjem poklicali moje ime, bi dejal po domače. «Prisegam zvestobo državi in deželi,» na to bi dodal italijansko prisego za tiste, ki me ne bi razumeli.

PRVI: Rad bi videl obraze, ki bi se zagnali proti tebi.

DRUGI: S pravilnikom ne bi mogli nikamor, ker ga še ni bilo. Jaz bi vihtel ustavo. Po njej ima vsak Slovenec v Italiji pravico do svojega jezika, s pravilnikom ali brez njega, posebno brez zarjavelega pravilnika.

PRVI: No, seveda, Slovenci so pogrešili, ker niso poslali tudi tebe v deželni svet.

DRUGI: Tega ne trdim. Izvolili so dobre, sposobne predstavnike, ki bodo imeli še mnogo prilik, da se vsak po svoje pošteno uveljavijo.

PRVI: Ej, seveda, še, še bodo odmevale besede v obrambo ustave.

DRUGI: Zdaj si prav povedal. Demokristjanski ščit z latinsko «libertas» pomeni za nas še zmeraj precejšnje fašistične vezi. Poglej prostrano morje v soncu: to je naravna podoba resnične svobode.

And. Bu-l

Izšel je

GALEB

jubilejna številka na 68 straneh.

Opozarjamo nanjo učence, učitelje, profesorje in starše.

Mihec in Jakec

— Ne znas Jakec, de bol ky mislem, bol se me zdi, de jest be mogu bet glih direktor. Ti si uni bot reku, da jest ni sem za tu, ma jest ti ne vervam. Mene se zmiri bol zdi, de je ta meštir ku ustvarjen zame. Vidi, denmo reč, uni dan sm brou, de je biu aden pr Acegat u Rimi za direktorja jn de je biu tam dvanajst let jn po dvanajsteh leteh so mi dali stusedemintrideset meljonov odpravnine jn še osemstotavžent lir penzjona na mesec. Kej ni tu lepu?

— Ma si gvišno brou tudi tu, de je zastran tega naredu an poslanc ku ano interpelacjo u parlamenti jn de če, de se nardi preiskava, kaku more kej tacga bet.

— Ja, ja, ma uni je odpravnino vrę inkasiru jn tudi podpisau ričevuto jn dnarja mu ne bojo več mogli vzet. Jn pole so tudi nehali pisat od tega jn tu če reč, da so vre vse pomečkali.

— E, ni zmiram taku, ne! Vidi, postaumo reč tistga Mastrelata, tistga od miljarde, ke je biu tudi direktor pr financi. Njemu so na prvem procesi dali dvajsti let. Jn zdej je biu vre ta drugi proces jn zdej so mi zakacali še pet let več, taku de jeh jema petindvajsti. Videš, de ni taku. Je res, de tisti njegov advokat je reku, de be ga mogli pregledat psihjatri, zatu ke po njegovem de jema nekšne komplekse. Jn če koštetirajo, de je udarjen...

— Bejži, bejži, kej bojo govorili, de je naumen! Furbast, furbast je, altroke naumen! Jest be šou za ano miljardo al tudi samo za stusedemintrideset meljonov prou rad za nekaj let u pržon. Sej če be delau, jeh ne bi nikoli tolko zaslužu. Jn taku sm zmiri bol za tu, de postanem direktor.

— Ben, Mihec, za ke češ po vsej sili bet, zdej je prložnost. Zdej ke smo dobili deželo Furlanijo-Julijsjko krajino jn ke bojo jeskali kakšne nove direktorje, zdej be se mogu dent napre. Samo glej, de se boš zmiram modro držau jn ne stoj neč šimfat. Ne anga. ne druzga. Zatu ke neč ne znaš, s kom boš jemu opravet. Zatu ke stranke se še zmiram samo gliha'o, kaku jn kakšno večino bojo nardile.

— E, bom ben gledau, de kej ne falim. Jn če me prou prime, de be kej kritizirau, bom kritizirau, kej bol na delč. Denmo reč Francoze.

— Bravo! Zdej videm, da si pameten. Ma nanka ne tolko Francoze, ku de Gola. Sej znaš, zastran tiste proslave žbarka u Normandiji pred dvajstemi leti.

— A, češ reč tisto, ke so te dni prouslaulali tisti žbarko jn ke de Gol ni tou jet nanka zraven. Jn zatu ni pršu nanka Montgomeri jn nanka Ajzenhover, ke so bli tabat komandanti. Ma kej so jemeli reč tisti stari soudatje, ke so pršli spet vkep, ke so vidli, de ta velikem glavam ni neč mari?

— Ma kej živi soudatje! Tisti, tisti, kej so jemeli reč, ke so tam dali življenje jn ke so u tisteh krajeh pokopani! Kej so si mogli miselt! Morbet se je kakšen touku po glavi.

— Ma znaš, de be jest reku, de tu je dobra propaganda pruti vojski. Taku, de ledje videjo, kaku se njeh žrtve pošcajo jn de ne bojo jemeli tolko voje se jet spet touč.

— E, morbet jemaš prou. Jest rečem, de je vselih lepše jemet magari tašno demokracijo, ku jo jemamo mi tle jn magari riščirat, de nas vsakotolko kašen Mastrela kej oslepare.

— Jn magari se jezet zastran draginje, zastran peuskeh zborov, zastran volitu jn kar češ. Kej ni res?

— Se zna, de je res.

PONOVNO BOMO SLAVILI POMEMBNO OBLETNICO

Kako je pred 20 leti na Primorskem nastal Rdeči križ Slovenije

3.

V letu 1945 je postalo ilegalno delo zaradi naraščajočega sovražnikovega pritiska zelo težavno. Toda vsemu navkljub je RKS še dalje vršil postavljene naloge. Bližajoči se konec vojne je nekoliko preusmeril delo RKS, pripravljati se je pričel na naloge, ki jih bo postavil neposredni konec vojne. Pri tem je bila zelo važen del nalog borba proti begavcu in ostalim nalezljivim boleznim, repatriacija vojnih ujetnikov in civilistov. Proti koncu vojne je tudi prispela prva pomoč iz tujine in naloga RKS je bila, da razdeli prejeto blago med najbolj potrebne in prizadete prebivalce.

Pred osvoboditvijo, aprila 1945, je bilo v severno in zapadnoprimorskem okrožju 284 enot RKS s 14.958 člani, ki so prispevali 209.384 lir članarine in 123 685 lir prostovoljnih prispevkov. Pomladek je v istih okrožjih štel 22 enot s 4.041 člani in 620 lirami članarine.

Z osvoboditvijo delo RKS se ni prenehalo, pač pa je novonastalo stanje zahtevalo nekatere spremembe, o katerih bomo spregovorili kasneje.

Kot povedano, je bila organizacija RKS postavljena najprej v srednjeprimorskem okrožju. Okrožje je sestavljalo 6 okrajev, katerim se je v novembru 1944 pridružil od tržaškega okrožja odcepljeni okraj Tržič. Številu okrajev v okrožju je odgovarjalo tudi število okrajnih pripravljalnih odborov RKS. Prvi aktivistki okrožnega odbora sta bili Roza Nemec-Snežnica in Kristina Sever-Nadja. Slednja je ves čas do osvoboditve vršila tajniške posle pri okrožnem odboru. Po številu članstva in plačani članarini ter prostovoljnih prispevkih je bilo to okrožje pred vsemi ostalimi primorskimi. Gospodarsko je bilo območje okrožja v primerjavi z ostalimi predeli Primorske najbolje stoječe. V okrožje je spadalo tudi mesto Gorica, ki je veliko prispevala v smislu nalog in ciljev RKS. Tako poroča o delu v Gorici poročilo okrožnega odbora z dne 27. februarja 1944:

«Zadnje dni februarja smo obiskali Gorico in videli, da je tam veliko zanimanja za RKS. Izdelali so si velike in lepe načrte za bližnjo bodočnost. Mislijo, kako bo glede bolnišnic, lekarn itd. Imajo v zalogi precejšnjo množino raznih zdravil, katere so zadnji čas poslali tudi odseku za zdravstvo pri izvršnem NOO za Vipavsko. Obljubili so nam pomoč tudi za naprej v sanitetnem materialu, kateri je nam tako potreben — oddali so za centralno bolnišnico večjo množino steklenic konjaka, prepečenca in drugih potrebščin; samo ne vedo, če je to doseglo že svoj cilj, ali je še na poti. Dalje, skrbijo za bolnike, kateri pridejo iz raznih strani. Zbirajo živila in kuhajo ter nosijo hrano v zapore tistim, ki nimajo nikogar. Seveda morajo biti silno oprezni, ker okupator preži z vseh strani na njih. Prosijo, naj bi se jim dala določena avtonomija, katera jim je za tamkajšnje razmere potrebna. Poudarjajo, da bi jim bile legitimacije RKS zelo potrebne in da brez teh niti ne začnejo pobiranja članarine za leto 45. Po pošti so nam poslali število članov in znesek članarine ter prostovoljnih prispevkov, a tega do danes še nismo prejeli».

Poleg okupatorja, zaradi katerega je bilo potrebno sleherno akcijo izvesti konspirativno, je v mestu Gorici in v ostalem srednjeprimorskem okrožju pomenil veliko oviro Slovenski Rdeči križ, domobranska organizacija, ki je odprla poverjeništvo v Gorici sredi junija 1944 leta. Vršil je v glavnem poizvedbe za vojaki v bivši italijanski vojski in za internirance v nemških koncentracijskih taboriščih. V vaseh, ki so bile pod okupatorjevim nadzorstvom, je imel svoje poverjenike v vrstah vaških župnikov in županov. Poverjeniki Slovenskega RK so otežkočali delo aktivistom RKS, vnašali so zmedo in marsikje ljudstvo zavajali v zmote. Goriško poverjeništvo je bilo prav do zadnjih dni vojne v stikih z Nemci in domobranci.

V mirenskem okraju je bila najboljša vaška enota v Bukovici, pa tudi ostali kraji niso v delu zaostajali. Omeniti je še zgledno delo enot v Sovodnjah, Mirnu, Rupi in na Vogrskem. Veliko prizadevanje so pokazali tudi ostali okrajni odbori, tako ajdovski, komenski, sežanski, tržiški in od januarja 1945 okrajni pripravljalni odbor RKS za Vipavsko, ki je nastal s spojitvijo ajdovskega in vipavskega okraja. Zlasti je bilo zanimivo delo organizacije RKS v Tržiču, kjer je bilo na območju okraja v decembru 7 enot s 487 člani. Okrajni odbor ni deloval popolnoma samostojno, pač pa z okrajnim odsekom za socialno skrbstvo, okrožni odbor je nameraval nedostatek odpraviti. Ta združeni odbor je štel šest članov, med katerimi je bilo troje zdravnikov. Za partizansko vojsko mu je uspelo pridobiti avtoambulanto.

V območje severnoprimorskega okrožnega pripravljalnega odbora RKS je spadalo šest okrajnih pripravljalnih odborov: baški, cerkljanski, grgarsko-čepovanski, kalsko-kanalski, idrijski in vojskarsko-črnovrški. Od januarja 1945 je štelo okrožje štiri okraje, ko sta se spojila baški in cerkljanski ter kalsko-kanalski in grgarsko-čepovanski okraj. Za razliko od srednjeprimorskega, je ustanavljanje enot RKS v tem okrožju potekalo nekoliko zasneje. Vendar to dejstvo ni motilo, da ne bi okrožje postalo eno najdelavnejših na Primorskem, čeprav so bili pogoji dela najtežji.

Seznam izvršenih in postavljenih nalog izkazuje veliko samoiniciativnost, ki so jo pri delu pokazali člani okrožnega in okrajnih pripravljalnih odborov RKS. Že v oktobru so se vršili v okrožju samaritanski tečaji, delovalo je 25 vaških lekarn. Decembra se je v nekaterih okrajih izvedel «teden RK». Okrožni odbor je nameraval postaviti dom osirotele mladine in porodnišnico.

(Nadaljevanje sledi)

BRANKO MARUSIČ

ZANIMIV IN OBETAJOČ POSKUS SOVJETSKEGA AKADEMIKA

V šolo prihajajo študentje spat da bi se v snu učili angleščine

Potrebna je sicer vaja, toda glavna naloga študenta je - spati - «Stražarsko mesto» v možganih in magnetofon Sedaj je vse še v poskusni fazi - Interesentov je veliko

«Kolikor jezikov znaš — toliko mož veljaš,» pravi star slovenski pregovor, ki pride še bolj do veljave v naši dobi, ko smo priča vedno bolj živahnemu preseljevanju in menjavi ljudi med kraji in državami. In kdo bi se ne naučil rad tujega jezika? Toda to terja naporov, vsaj dobre volje. Zato pride tembolj prav sovjetski eksperiment, ki si ga je omislil in ga preizkuša sovjetski akademik Leonid Blizničenko in o katerem je pisala sovjetska revija «Nedelja». Prepustimo besedo kar sovjetskemu reporterju:

Sprejemni izpiti so bili lahki. «Ali znate kak tuj jezik» — je vprašal Blizničenko.

«Začel sem se učiti angleščine, toda ničesar se nisem naučil, ker niman dovolj časa...»

«Razumljivo — je pokimal Blizničenko. — Vpisal vas bom v skupino za osnovno znanje jezika. Glavni pogoj za študij na nočni fakulteti je, da ste od 22. uri 45 minut v postelji.»

«Ali se more v spanju učiti vsakdo, ali se mora na to navaditi?»

«Poslednje bo držalo. Že zdavnaj je znana vloga «stražarskega mesta» v možganih, pa čeprav podrobno še ni proučena. Potnik, ki je v pristanišču, čakajoč na ladjo, zadremal, se bo takoj prebudil, brž ko bo slišal ladijsko sireno. Lastnik avtomobila ,ki parkira svoje vozilo pred hišo, se prebudi ob vsakem ropotu motorja. To «stražarsko mesto» se more izvežbati, da postane posebno občutljivo za učenje v spanju.»

In nato se je začel študij, nekoliko čuden zaradi svoje metode.

Nekaj študentov, med katerimi tudi moskovski novinar, so dobili sobo, ki je v vsem podobna študentovskim sobam: pet kovinskih postelj, zelene preproge, pisalna miza. Poleg postelj rdeče obarvani «zaboji» reproduktorjev. Na podu mikrofon za zvezo s študiom.

Dva dni in dve noči je pet študentov ostalo v sobi, da bi se nanjo privadili. Pogovarjali so se o možnosti zmage kijevskega «Dinama», o vremenu in o marsičem drugem. Drugega večera jim je Blizničenko razdelil pole s tekstom. Na vsaki poli je bilo petnajst besed, ki jih je bilo treba zjutraj znati. Študentom se je to zdelo malo. Ko bi se v eni noči mogel človek naučiti sto, vsaj petdeset besed, ne pa petnajst... Blizničenko jih je potolažil:

«Kmalu bo tudi to možno. To je le začetek. No, v posteljo, mladeniči. Dobro si oglejte tekst in nato zaspite!»

Oglasili so se reproduktorji. Ženski glas je počasi čital tekst, ki so ga imeli na papirju. Blizničenko je preveril moč glasu in nato odšel. Študenti spremljajo izgovarjavo špikerke iz reproduktorja, skupno z njo ponavljajo besede...

Počasi, mehko, uspavajoče se širi glas iz produktorjev: «Zapomnite si sledeče besede in izraze...»

Vsako besedo je špikerka ponovila po trikrat. — «Mirno zaspite in ne prebujajte se...» je zaključila špikerka.

Pet minut nato se je glas ponovno oglasil. Isti tekst, iste besede. In nato, nekje sredi teksta, se je začel glas počasi oddaljevati, izgubljati. Na oči petih študentov je legel spanec.

Naslednjega jutra je Blizničenko stopil v sobo in prebudil svoje študente.

«Dobro jutro. Kako ste kaj spali? Ste se kaj naučili? Poglejmo...» In stopil je k postelji novinarja.

Novinarju je bilo nerodno. Skušal se je spomniti besed, toda ni mogel se spomniti niti njihovega ruskega pomena. Je poskus pri njem doživel neuspeh?

«Kako se po angleško reče ‚način'?» — je vprašal Blizničenko.

Na novinarjevem obrazu se je pojavilo začudenje, toda čez sekundo dve je rekel: «Manner.» Ali je ta izraz poznal od sinoči? Težko. Danes pa lahko odgovarja na vprašanja, ne glede na vrstni red, kakor se jih je bil učil. Jih bo znal tudi čez deset dni? Kdo bi to preverjal. Novinar se smehlja, spominja se, kako je pred leti razjezil profesorja, ko je zamenjaval angleško besedo za hišo «house» z izrazom za konja «horse».

Novinarjeva soseda Golubjev in Štak sta prav tako prebila preskušnjo. Na vrsto je prišel Ivan Jurokina. Ta se je komaj spomnil vseh besed.

«Nisem slabo spal, toda glas iz reproduktorja je čez čas postal močnejši. Približal sem se mu, da bi si še bolje zapomnil.»

Blizničenko se je nasmehnil in rekel: «Zaman. Nisem od vas zahteval, da poslušate in si zapomnite. Vaša naloga je bila, da spite.»

«Ali oddajate naloge vse do jutra?» — so vprašali študenti.

«Ne, le v času prve faze spanja. Magnetofoni delujejo le nekaj deset minut in to je dovolj.»

«Se uporablja tudi kaka posebna naprava?»

«Ne, magnetofoni, mikrofoni in to je vse.»

Spet v posteljo! Novinar začne dvomiti in sklene, da se bo tretje ure učenja lotil na svoj način. Ne prebere teksta, ne ponavlja ga za špikerko, skuša, da ne bi poslušal tega, kar govori, da bi si ne zapomnil besed in izrazov. Zadremal je v pričakovanju, kaj bo naslednjega dne.

Pri jutranji preizkušnji je moral bolj napenjati možgane, kljub temu si je tri četrtine besed zapomnil. Vsi ostali so bolje odgovarjali kot on.

«Ne preseneča me — je rekel Blizničenko, ko mu je novinar povedal o svojem poskusu. — Vaš poskus je potrdil to, kar mi že vemo. Nekemu študentu smo dali tekst in ga prosili, naj se ga nauči preden leže. Štiri ure se je učil, nato zadremal. Toda zjutraj je tekst slabše znal od svojih tovarišev. Poleg tega ni bil prespan in bolela ga je glava.»

Vsak večer stopa skozi vrata nevsakdanjega laboratorija prof. Blizničenka na desetine študentov, da bi se tu prespali in zjutraj vedeli 40 do 50 tujih besed odnosno izrazov več. Število besed se naglo veča. Do sedaj ni noben študent «slabo izhajal» in to ne glede na njegov značaj, na njegovo starost in celo sposobnost za učenje tujih jezikov. V kratkem bodo začeli obdelovati tudi individualne programe.

V sobo stopi Blizničenko, da bi preveril uspehe zadnje osme «učne» noči. Vsak študent zna najmanj 150 besed in izrazov iz angleškega jezika. Čez dan ne ponavljajo, tekstov niti ne pogledajo. Naslednja noč bo noč «ponavljanja», nato se bo učenje nadaljevalo.

Blizničenko stopi k novinarju: «Žal mi je, toda z vami smo končali. Vi ste bili le na poskušnji...»

daj mu niso grozili z atentatom. pač pa so proti njemu demonstrirali visokošolci, predvsem tisti, ki so po rodu iz držav Bližnjega vzhoda, študirajo pa v Italiji.

V torek smo poročali o nastopu gojencev glasbene šole GM v Nabrežini, na kateri so poleg onih, ki smo jih že omenili, nastopili še Rosanda Kralj, Boris Pernarčič in Valter Pertot, ki so pomotoma izpadli iz našega poročila. Nastopila pa sta tudi harmonikarski zbor glasbene šole iz Trsta in otroški zbor glasbene šole iz Nabrežine, ki ju vidimo na sliki

Grožnje proti perzijskemu šahu

LOS ANGELES, 10 — Telesna straža perzijskega šaha, ki je trenutno na obisku v Ameriki, je morala povečati svojo budnost, kajti v nekem anonimnem sporočilu je bilo zagroženo, da bo na šaha izvršen atentat in to med njegovim govorom v «Los Angeles World Affairs Councilu». Ko je perzijski šah zvedel za to grožnjo, je izjavil, da ga to ne skrbi.

Na obisku je v ZDA s svojo ženo Farah Dibo, ki sta prišla v Ameriko na zaseben obisk». Kakor je znano, je bil perzijski šah v približno enakih razmerah pred časom v Firencah, le da te

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

G. Melia v pasaži Rossoni

Po lanskoletni prvi osebni razstavi v Rossonijevi goleriji Giorgio Melia spet razstavlja istotam svoja olja. So pa te podobe tokrat izvršene na različne načine, različne v barvah in po tem, kar predstavljajo. Zato se nam sedaj Melia predstavlja manj enotno kot lani. Videz je, da se je mladi slikar-samouk zbegal sredi ravno začrtane slikarske poti.

Najnovejše letošnje slike pa kažejo, da se je zopet znašel v krepko začrtanih pokrajinah umirjene rjavkaste barvitosti. Med ostalimi pestrejšimi olji pa so vendar tudi uspela dela, kot na primer obrežje pred Devinom, v katerem ohranja Melia svojo deviško prvobitnost slikanja prosto tujih vzorov.

Zanimivo je, da so dobre, prav dobre v barvah male bežno naslikane pokrajine in motivi iz okolišk ihvasi. So sveže in krepko dodelane in če Melia išče lažjo pot do uspeha, potem le-ta gotovo pelje preko primerno povečanih prej omenjenih sličic, ne pa mimo podob osmic in takih, v katerih mora slikati ljudi, kar zahteva mnogo več risarske spretnosti.

V tem je razvojno soroden z mladim Faganelom kateremu je vrstnik in znanec in ki je gotovo nanj vplival z močno sugestivnostjo Tostijevega načina slikanja. Vendar pa je naše mnenje, da Giorgio Melia hrani v sebi dovolj lastne osebnejše umetniške ustvarjalne gnote, pa čeprav le-ta zahteva večjega truda za nje pravilno oblikovanje, kot pa lažje posnemanje slikovitosti sloga občinstvu priljubljenih slikarjev.

MILKO BAMBIČ

modni kotiček

Žive barve in veliki vzorci

Niso za vsako, kajti to si lahko privoščijo le visoke in vitke ženske

Izložbe trgovin s tekstilom niso bile že dolga leta tako pisane in živobarvne kot letos. Ko hodi človek po ulicah, ima občutek, kot bi ga obdajal en sam pisan vrt, ali travnik, tolikšna je množica svil, popelinov, chiffonov in drugih tkanin raznih barv in še različnejših vzorcev.

Že nekaj let smo bile vajene enobarvnih oblek, ali pa oblek zmernih vzorcev in zmernih barvnih kombinacij. Letošnja moda je to tradicijo, lahko bi rekle, prav pomendrala ter nas presenetila s tako bogato izbiro najrazličnejših vzorcev in barvnih kombinacij, da nas je prvi trenutek celo osupnila. No, počasi se začenjamo tudi na to novost privajati in kmalu bomo nad njo celo navdušene.

Kot smo že rekle, so v modi zelo veliki in izraziti vzorci in to najbolj nesimetričnih oblik. Za obleke za plažo in poletni dopust so modni ustvarjalci izbrali celo posebne vzorce, ki delajo iz obleke že prave risbe in slike. Bolj originalne bodo te risbe, bolj efektna bo obleka.

Takšne obleke, seveda, ne potrebujejo posebnih krojev. Že vzorec je tako izrazit, da zahteva samo še zelo enostaven kroj, ki ga lahko krasijo edinole gumbi, ali pa enobarvni ovratnik v kontrastni barvi.

Vzorčaste svile in chiffoni so še prav posebno v modi za popoldanske in večerne obleke, ki se ponašajo z globokimi prsnimi in hrbtnimi izrezi, ali pa samo s šalom iz iste tkanine.

Tolikšno bogastvo barv in vzorcev bo marsikatero pripeljalo v skušnjavo, da si bo kupila takšno blago in bo potem nad novo obleko globoko razočarana. Zato naj že vnaprej opozorimo, da so veliki vzorci sicer zelo depi in efektni, da pa si jih lahko brez skrbi privoščijo le zelo vitke in visoke ženske, medtem ko naj se majhne in debelušne raje odločijo za manjše vzorce in bolj zmerne barvne kontraste. Mogoče bodo oropane za letošnjo modno novost, bodo pa zato z obleko bolj zadovoljne in tudi efekt bo lepši in skladnejši.

Na srečo so v modi vzorci s temno podlago, ki so takoj bolj primerni za vse postave. Zato naj bolj okrogle ženske segajo po teh, medtem ko si vitke lahko privoščijo tudi vzorce na čisto beli, oziroma zelo svetli podlagi.

Letos pa ne bodo v modi le vzorčaste obleke, temveč bodo iz vzorčastega blaga tudi poletni kostumi in bluze. Vzorčaste jopice in bluze bomo lahko za spremembo nosile tudi z enobarvnimi krili, ali s hlačami, medtem ko bodo tudi efektne kombinacije vzorčastih kril z enobarvno bluzo, ali jopico.

In še nekaj: v modi bodo tudi rožaste kopalne obleke, čeprav se bodo mnoge mogoče raje odločile za enobarvno in celo temno kopalno obleko.

To poletje bomo torej z razliko od lanskega leta izbirale med rožastimi vzorci in med čim močnejšimi barvnimi kombinacijami. To nam bo še v večje veselje, če imamo v naši sedanji garderobi le resne, enobarvne obleke, ali obleke nežnih in majhnih vzorcev. Potrebna je le dobršna mera zmernosti in okusa pri izbiranju primernega vzorca in barve.

Radio Vele

ČETRTEK, 11. JUNIJA 1964

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Slov. pesmi; 11.45 Naš juke-box; 12.15 Zbor in dramska skupina Vesna iz Križa, nato Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Furlanski ansambel; 17.20 Glasbeni kaleidoskop; 18.00 Italijanščina; 18.30 Solistični koncert; 18.50 Tamburaši; 19.15 Lepo pisanje; nato Znani pevci; 20.30 Revija glasbil; 21.00 «Zbogom, Martina!», drama; nato Plešite z nami; 22.55 Z zagrebške glasbene Bienale 1963.

Trst

12.00 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Orkester p.v. A. Casamassime; 13.35 Simf. koncert.

Koper

7.15 Glasba za dobro jutro; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Iz ital. oper; 12.00 in 12.50 Glasba po željah; 13.40 Razne skladbe; 14.00 Glasba po željah; 14.30 Aktualnosti; 14.40 Melodije; 15.30 Zbor RTV Beograd; 16.15 Tretja stran; 16.30 Popoldanski koncert; 17.40 Pevci; 18.00 Prenos RL; 19.00 Orkester Franagan; 19.30 Prenos RL; 22.15 Na vrsti je flavta; 22.40 Ritmi.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. morjih; 8.30 Jutranji pozdrav; 9.00 Strani iz albuma; 9.15 Psihologovo mnenje; 9.20 Popevke; 10.00 Operna antologija; 10.30 Šola; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.15 Ital. pesmi; 11.45 Skladbe za godala; 13.25 Odrska glasba; 14.55 Vreme na ital. morjih; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Program za najmlajše; 16.30 V diskoteki; 18.10 Organistka M. C. Alain; 18.50 Jazz; 20.30 «Fata morgana»; 21.00 Politična tribuna.

II. program

8.00 Jutranja glasba; 8.40 Mina; 9.15 Ritmi; 10.40 Nove pesmi; 11.10 Vesela glasba; 12.05 Romantično potovanje; 14.00 Pevci; 14.45 Nove plošče; 15.00 Kolesa in motorji; 15.45 Koncert; 16.10 Rapsodija; 17.35 Enciklopedija; 17.45 T. Grossi: «Marco Visconti»; 18.35 Enotni razred; 18.50 Kol. dirke po Švici; 19.05 Vaši izbranci; 20.00 Rossinijev «Otello»; 21.40 Glasba v večeru; 22.15 Jazz.

III. program

18.30 Sodobna zgodovina; 19.30 Koncert; 20.30 Revija; 20.40 De Falla; 21.20 Koncert; 21.50 O Pieru Gobettiju.

Slovenija

8.05 S koncertnih odrov; 8.55 Šola; 9.25 Zabavna glasba; 10.15 Pihalna godba; 10.30 Nova pesmica; 11.00 Pozor, nimaš prednosti-; 12.05 Zabavna glasba; 12.15 Nove vrtne lilije; 12.25 Lahka glasba; 13.30 Glasbeni sejem; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.15 Zabavna glasba; 16.00 Vsak dan; 17.15 Turistična oddaja; 18.00 Aktualnosti; 18.10 Zabavne melodije; 18.45 Kulturna kronika; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Domače pesmi; 20.45 Lahka glasba; 21.00 Thomas Mann; 21.40 D. Skerl: Serenada za godala; 22.10 Komornoglasben večer; 23.05 Plesna glasba.

Ital. televizija

8.30 Šola; 17.30 Tvoja prihodnost; 18.00 Program za najmlajše; 19.00 Dnevnik; 19.15 Knjižne novosti; 19.40 Kmetijska oddaja; 20.15 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 Politična tribuna; 22.15 Film danes; 23.00 Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Avtomobilizem; 22.05 Sejem sanj, ob koncu športne vesti.

Jug. televizija

11.00 Francoščina; 18.00 Poročila; 18.10 Mendov spored; 19.00 Aktualne teme; 19.30 Ansambel Z. Milanoviča; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Celovečerni film; 22.00 Poročila.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) V svojih poslovnih načrtih greste predaleč. Možno je, da pogorite. Tudi v čustvenih zadevah ste preveč zahtevni.

BIK (od 21.4 do 20.5.) Na poti vam bo manjša, vendar nič kaj prijetna ovira. Preveč boste nervozni.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Če vam bo šlo delo od rok, ga boste speljali do konca. Staro prijateljstvo se bo spet razživelo.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Uveljaviti se boste morali, kar bo terjalo precej naporov. Prijetno razpoloženje doma in v družbi.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Proučite spet vso zadevo, kajti nekaj ne gre. Prijeten večer ob novem srečanju.

DEVICA (od 23.8 do 22.9.) Poravnajte stare grehe, da začnete z novim delom. Živčna razprava v stari družbi.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Uveljavili boste svojo organizacijsko sposobnost. Ne nasedajte podtikanjem v vaših družinskih odnosih.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Danes delo pripravite, da bo pozneje lažje steklo. Idealno vzdušje za novo prijateljstvo.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Ne spuščajte se v posle, ki so le na videz obetajoči. Več odločnosti, da vas v družini ne potisnejo v kot.

KOZOROG (od 21.12 do 20.1.) Izkoristite sedanjo priložnost, da uveljavite svoje sposobnosti. Razčistili boste star družinski spor.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Pridobili si boste podporo vplivnih oseb. Izogibajte se ostrim kritikam.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Stanje se bo sicer popravilo, toda trenutno vam ni najbolje. Zaupajte osebi, ki vas ima rada.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 27, najnižja 17.2, ob 19. uri 24.2; zračni tlak 1015.9 raste, veter severovzhodnik 16 km, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 18.2 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 11. junija
Srečko
Sonce vzide ob 4.15 in zatone ob 19.54. Dolžina dneva 15.39. Luna vzide ob 5.21 in zatone ob 21.34
Jutri, PETEK, 12. junija
Cedomir

RAZGIBANA SINDIKALNA DEJAVNOST

Stavka uslužbencev krajevnih ustanov je močno prizadela mestno življenje

Stavkalo je 98 odstotkov vseh uslužbencev - Zaključena stavka delavcev v kamnolomih - Uslužbenci Javnih skladišč in pristaniščniki se še vedno vzdržujejo nadurnega dela

Opolnoči se je končala dvodnevna stavka uslužbencev krajevnih ustanov, to je občine, pokrajine z umobolnico in Občinske podporne ustanove (ECA). Stavka je bila vsedržavna in enotna, saj so jo napovedali celo avtonomni sindikati, ki ne poseže jo vedno v stavkovno borbo. Z njo so izrazili uslužbenci predvsem nezadovoljstvo, ker velja zanje dejanska zapora nad prejemki, ker prefekture ne potrjujejo pravočasno sklepov občinskih in pokrajinskih svetov in odborov v prid osebju. Razen tega pa je še nekaj manj pomembnih nerešenih vprašanj.

Po podatkih tukajšnjih sindikatov se je udeležilo stavke kar 98 odstotkov vseh delavcev, uradnikov in funkcionarjev, ki niso bili oproščeni stavkanja. Sindikati so namreč določili, da se morajo najbolj nujne službe opravljati, ker je pač treba skrbeti za redni potek mestnega prometa, za pogrebe, za vpisovanje rojstev in smrti itd. Čeprav pa so te nujne službe delovale, je prebivalstvo zelo močno občutilo stavko. Že samo zunanje lice mesta je kazalo, da nekaj ni v redu, saj je po mestnih ulicah in trgih veter vrtinčil smeti, ki so ležale povsod nastlane in jih je bila po stranskih vozliščih na Akvedotu, tem «elegantnem» sprehajališču, kar cela odeja. Z dvorišč pa je zaudarjal zaradi kupov smeti in vročine neznosen smrad, ker niso smetarji delali in izpraznili posod za smeti. Otroci, ki hodijo v občinske vrtce, so morali ostati doma; ljudje, ki nimajo doma kopalnice, se niso mogli okopati v obeh občinskih kopališčih; morska kopališča «pidočin» pri «Lanterni» in na barkovljanski obali pa so bila odprta toda brez kopališkega osebja. Ljudje, ki so potrebovali razne dokumente, so morali počakati do danes, in celo svojci umobolnih niso mogli iti na običajni obisk. Skratka, stavka se je v mestu močno poznala, saj je prizadela njegovo življenje, medtem ko tudi stavke večjega števila delavcev v tovarnah občutijo le ti delavci in njihovi svojci ter seveda podjetja sama. Sedaj, ko se je stavka končala, bi morale oblasti ugoditi krajevnim uslužbencem, sicer se bodo omenjene hude nevšečnosti ponavljale, kar utegne imeti hude posledice zlasti v poletnih mesecih.

* * *

Uslužbenci Javnih skladišč se še vedno vzdržujejo izrednega dela in zapuščajo svoja delovna mesta ob 17. uri. Iz solidarnosti zapuščajo ob tej uri delo tudi pristaniški delavci, tako da to neugodno vpliva na pristaniški promet, saj številne ladje običajno razkladajo tudi z nadurnim delom. Da ne bo še večje škode, bi moralo ravnateljstvo Javnih skladišč ugoditi uslužbencem, zlasti ker prinaša pristaniški in pomorski promet velik priliv deviz, ki so dragocene posebno v sedanji krizi plačilne bilance.

* * *

Danes zjutraj se zaključi stavka delavcev v kamnolomih, ki je trajala dva dni. Tudi včeraj je bila udeležba 95-odstotna. Sami delavci so stavkali 100-odstotno in zgoraj omenjeni odstotek se tiče vseh: delavcev in uradnikov. Uradniki so namreč, kot vedno, delali. Vsekakor je bila proizvodnja popolnoma ustavljena.

Resolucija PSIUP o zemljiščih pod Kolonkovcem

Občinski svetovalec PSIUP dr. Bruno Pincherle je vložil pri županu dr. Franzilu resolucijo s prošnjo, da jo čimprej predloži občinskemu svetu v razpravo zaradi njene nujnosti. Resolucija se glasi:

Občinski svet pooblašča župana in odbor, naj na pristojnem mestu vložita priziv proti odloku ministra javnih del, ki je vključil poljedelsko področje pod Kolonkovcem v načrt gradnje ljudskih hiš na Tržaškem. Pri tem je popolnoma prezrl jasno voljo občinskega sveta, ki je na seji dne 15. julija 1963 soglasno in izrecno izključil to področje iz načrta, upoštevajoč višje interese prebivalstva.

Skupščina pekov

Včeraj je bila v prostorih ENAL na Vrdelski cesti skupščina pekov, na kateri so obravnavali vprašanje zapiranja prodajaln kruha ob nedeljah. Na skupščini so izglasovali resolucijo, v kateri zahtevajo, naj pretektura pohiti z odlokom, ki bo določil zapiranje prodajaln. Občinski odbor se je pred dnevi sicer izrekel za zapiranje pekarn, vendar še ni prispelo o tem na prefekturo nobeno uradno sporočilo.

Razbitje pogajanj o proizvodnih nagradah v ladjedelskih obratih

V Rimu so bila 8. in 9. junija na sedežu Intersinda pogajanja o proizvodnih nagradah v ladjedelniških podjetjih IRI. Kot na prejšnjih srečanjih je razprava nasedla na vprašanju normiranja nagrad. Sindikalne organizacije zahtevajo, naj se določi spreminjanje nagrad v določenih rokih, pri čemer naj se upoštevajo pokazatelji proizvodnosti dela Medtem pa so predstavniki Intersinda zavračali vsako povezovanje proizvodnih nagrad s proizvodnostjo, kar je pač očiten nesmisel. Spričo tega so vse tri sindikalne organizacije menile, da je v tem položaju nemogoče nadaljevati pogajanja. Sklenile so, da bodo napovedale v tem tednu štirikratno stavko v vseh ladjedelskih podjetjih. Pri nas pridejo v poštev obrati CRDA, Tržaški arzenal in ladjedelnica Sv. Roka v Miljah.

Da bi se pomenili o novem položaju in sprejeli sklepe o stavki, so se včeraj sestali na skupščini v Ul. Pondares št. 8 ladjedelniški delavci včlanjeni v FIOM. Pooblastili so tajništvo, naj stopi v stik z drugo sindikalno organizacijo kovinarjev, da se skupno določi dan stavke. Vse kaže, da bo stavka še to soboto.

POGAJANJA MED ŠTIRIMI STRANKAMI V VIDMU

Po včerajšnjih razgovorih ozračje precej bolj jasno

Danes bodo delegati počivali, jutri pa se bodo sestali v Trstu

Včeraj so se v Vidmu ves dan nadaljevala pogajanja med deželnimi vodstvi socialistov, demokristjanov, socialdemokratov in republikancev in zdi se, da se je «vreme nekoliko zjasnilo» ter da se obeta sporazum. Na vsak način bi bilo vsako dokončno sklepanje glede tega preuranjeno, vendar je bilo včeraj ozračje bolj vedro kot predvčerajšnjim. Ko so se delegati strank sinoči razšli, so se domenili, da bodo danes počivali.

Včeraj so ves dan obravnavali programske točke in dosegli o njih na splošno soglasje; ostajajo pa neka posamezna vprašanja, ki jih bo treba poglobiti. Najbolj sporno je še vedno vprašanje kmetijstva, zlasti pa ustanov za njegov razvoj. Včeraj so v nadaljevanju razgovorov o programu obravnavali industrijo, obrt, strokovno šolstvo in tečaje za usposabljanje vajencev, javna dela in urbanizem. Vse to so prerešetali v okviru splošnega načrta za gospodarski razvoj v deželi. S tem so na splošno končali razpravljanje o programu.

Po vesteh iz socialističnih virov torej ne izključujejo možnosti sporazuma, čeprav obstajajo pri socialistih in demokristjanih še nekateri pridržki Predstavniki štirih strank se bodo ponovno sestali jutri v Trstu in ta sestanek bo morda prinesel kaj konkretnega. V tem primeru lahko pričakujemo, da se bo prihodnji teden sestal deželni svet in začel razpravljati o sestavi deželnega odbora. Jutri se bosta sestala predsedstvo deželnega sveta in komisija za pravilnik.

Požar na Trgu Sv. Antona

Poslopje št. 4 na Trgu Sv. Antona je prav gotovo nesrečno kar se tiče požarov. Pred približno 30 leti je požar uničil trgovino igrač, dva zaporedna požara sta pred nekaj leti uničila trgovino galanterije, včeraj v dopoldanskih urah pa je začelo goreti v majhni delavnici nad trgovino z usnjenimi torbicami.

Požara sta se prva zavedla delavca neke tvrdke, ki je z varilnim ognjem na tekoči plin varil neko cev v delavnici ter lastnica trgovine Laura Grava, ki sta takoj poklicala po telefonu gasilce. To je bilo okrog 10,45 in le nekaj minut nato so že pridrveli gasilci z glavne postaje na Trgu Nicolini pod vodstvom podčastnika Templenizze z dvema motornima brizgalnama in jeepom z radijsko postajo, kmalu za njimi pa so prihiteli na kraj požara tudi agenti centralnega komisariata s Trga Dalmazia, agenti letečega oddelka in karabinjerji z letečim radijskim oddelkom. Ob njihovem prihodu se je iz polkrožne odprtine nad trgovino valil gost oblak dima, ki je že precej osmodil steno in napis «Darwil» na njej. Gasilci so se, opremljeni s protipožarnimi maskami, takoj podali na delo in z močnimi curki vode na visok pritisk kmalu pogasili požar. Zgorela je precejšnja količina usnja in rafije ter drugega blaga tako, da znaša škoda po prvih cenitvah okrog milijon in pol lir.

Prosvetno društvo Barkovlje

organizira

«TRST 64»
drugo revijo slovenske popevke

Igra orkester «MIRAMAR»

Nastopa 17 pevk in pevcev, ki bodo peli 21 novih popevk

13. in 14. junija v AVDITORIJU

Vstopnice in brezplačne knjižice s sporedom so na razpolago od danes, 11. t.m. v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61-792

ŠOLA GLASBENE MATICE

priredi v soboto. 13. junija ob 20.30 uri

nastop gojencev

v dvorani prosvetnega društva Prosek-Kontovel.
Sodelujejo solisti in mladinski pevski zbor iz Nabrežine.

Vljudno vabljeni!

ŠOLSKE RAZSTAVE

Na slovenskem učiteljišču pri Sv. Ivanu je razstava risb in slik dijakov. Razstavo si lahko ogledate vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 17. ure.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo Slavko Skamperle priredi od 23. do 30. junija t.l. teden ljudske umetnosti. Udeleženci so vabljeni, da oddajo svoja dela od 10. do 15. junija vsak večer, razen sobote, od 20. do 21. ure v društvenih prostorih, v nedeljo pa od 11. do 12. ure predpoldne.

Kino

Nazionale 16.00 «Io sono un campione» Richard Harris, Rachel Roberts.
Arcobaleno 16.00 «Cristine Keller» Prepovedano mladini.
Excelsior 16.00 «Le comiche di Charlot» Charles Chaplin.
Fenice 16.00 «Il giorno maledetto» Technicolor.
Grattacielo 16.00 «Il ribelle di Irlanda» Technicolor. Rock Hudson, Barbara Rush.
Supercinema Zaprto zaradi počitnic.
Alabarda 16.30 «Tentazioni della notte» Technicolor. Prepovedano mladini.
Filodrammatico 16.30 «Il trono nero» Burt Lancaster. Technicolor. Zadnji dan.
Aurora 16.30 «Sexy magico» Prepovedano mladini.
Cristallo 16.30 «Sparate a vista all'inafferrabile 009».
Capitol 16.30 «Mare matto» Gina Lollobrigida, Jean Paul Belmondo.
Garibaldi 16.30 «Asfalto selvaggio» Rita Moreno. Prepovedano mladini.
Impero 16.00 «Le città proibite» Prepovedano mladini.
Moderno 16.00 «La grande attrazione» Nancy Kwan, Pat Boone. Technicolor. Zadnji dan.
Astra 16.30 «Squali d'acciaio».
Astoria Počitek.
Vittorio Veneto 16.30 «La donna che inventò lo strip tease» Technicolor. Natalie Wood.
Abbazia 16.00 18.45 21.30 «Uno dei tre» Anthony Perkins. Prepovedano mladini.
Ideale 16.00 «Tutti i pazzi in coperta» Technicolor. Pat Boone.
Marconi 16.30 «La signorina miliardo» Freddy Luim.

KINO NA PROSTEM

Skedenj 20.15 «Il duca nero» Scopecolor. Cameron Mitchell, Maria Grazia Spina.
Marconi 20.15 «La Valle della pace» John Kitzmiller.
Paradiso 20.15 «I senza legge» Technicolor, Audie Murphy, Lori Nelson.

Izleti

Prosvetno društvo «Igo Gruden» v Nabrežini priredi v nedeljo 14. junija enodnevni izlet v Ajdovščino na revijo godb na pihala. Vpisovanje za izlet vsak dan od 18. do 20. ure pri Rudiju Pertotu v Nabrežini.

Planinsko društvo priredi dvodnevni izlet 28. in 29. junija na Pokljuko z vzponom na Tošč. Vpisovanje v Ul. Geppa v uradnih urah.

Mali oglasi

PODI in pokrivala za pode, preproge in sintetične preproge za hodnike iz plastike, gume, Moquette in Merakion. Beneške žavese po meri, zastori. Cinz lavatex, prevleke iz plastike.
A.R.P. ITALPLAST — Trg Ospedale št. 6, Tel. 95-919.

CINE FOTOMATERIALE
SEGULIN
Trst, Ul. Mazzini 53
Telefon 733-361
vabi prijatelje in znance, naj ga obiščejo.
Hvala!

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
NOVO:
J. Pretnar:
F. Detela:
Zbrano delo III-MD L 2.150

GANGSTRSKI PRIZOR VČERAJ POPOLDNE V UL. CABOTO

Zakrinkani «Joe il pistolero» aretiran že nekaj minut po drznem ropu v banki

Gre za starega znanca policije 31-letnega Glauca Zenianija, medtem ko njegov pajdaš, ki je takoj po alarmu pobegnil z avtom, še ni znan - Dramatičen beg z izgubljanjem denarja in s končno aretacijo v prostorih podjetja SVEM

Uslužbenci banke preštevajo denar potem, ko jim ga je policija vrnila

Vsa policija in karabinjerji so bili včeraj popoldne v alarmnem stanju zaradi drznega ropa v podružnici štev. 5 Italijanske trgovske banke v Ul. Caboto 12.

Roparju, 31-letnemu cinkografu Glaucu Zenianiju iz Ul. Piccardi 60, že staremu znancu policije in v mestu znanem pod vzdevkom «Joe il pistolero», pa je to pot podvig spodletel, ker so ga karabinjerji že nekaj minut po roparskem napadu aretirali in odpeljali na postajo v Ul. Hermet.

Bilo je točno ob 16.05, ko je v uradne prostore banke prišel neznanec oblečen v temnosive hlače, rdečo majico, s slamnatim klobukom na glavi in s temno krinko na obrazu ter s pištolo v rokah na glas zakričal štirim bančnim uslužbencem in trem strankam: «Roke kvišku!». Prestrašeni uslužbenci so se odmaknili od pulta katerega je neznanec s skokom preskočil in zaukazal prisotnim naj se pomaknejo v skrajni kot, kjer je bila železna blagajna.

Zakrinkani ropar je nato z grožnjo zaukazal 34-letnemu blagajniku Luciu Frezzi naj vzame denar iz blagajne in napolni papirnato vrečko, ki je v rabi v veletrgovinah. Frezzi je moral pomagati tudi bančni sel Vittorio Commisso.

Prav tedaj je skozi stranska vrata banke prišla Regina Rigo, žena bančnega čuvaja, ki stanuje v prvem nadstropju stavbe. Ropar je ni videl, ker ji je kazal hrbet, zato je Rigojeva z izredno prisotnostjo duha takoj protisnila na gumb alarmnega zvonca in začela kričati: «Primite tatu!»

Zbegan zaradi nenadnega alarma, je ropar pobral papirnato torbo z denarjem in stekel proti vratom, toda tam je že videl, da je izgubljen. Njegov pajdaš, ki ga je še malo prej pred vrati čakal v avtu, se je ob krikih Rigonove prestrašil in pognal avto, ne da bi počakal na tovariša.

Neznanec je zato z vso naglico stekel navzdol po Ul. Caboto držeč pištolo v rokah. Med potjo se mu je zaradi teže kovancev raztrgala papirnata torba in denar, približno dva milijona lir, se je raztresel po pločniku, lahek veter pa je vrtinčil bankovce za bežečim roparjem. Medtem je blagajnik Frezza že vzel iz predala pisalne mize pištolo, stekel za roparjem in sprožil v zrak. Frezzi se je potem pridružil še brigadir finančne straže Santo Motta, ki je slišal alarm v banki in prihitel s postaje finančnih stražnikov v bližini. Tudi Motta je za bežečim roparjem dvakrat ustrelil s svojo pištolo.

Zakrinkani neznanec je pritekel do uradnih prostorov podjetja SV EM, približno 200 metrov od banke, stekel na dvorišče in od tam v uradne prostore podjetja. V majhni sobici je sedel 37-letni električar Isidoro Mauri iz Boljunca 35, zraven njega pa je bil 50-letni Edoardo Venturini iz Ul. Barbariga 50. Pred njima se je naenkrat pojavil zakrinkani ropar s pištolo v rokah in zahteval naj mu izročita ključe avtomobila, ki ga je prej videl na dvorišču in s katerim je hotel zbežati.

Čeprav jima je grozil s pištolo, je bil Venturini tako pogumen, da je

Policijski funkcionar nese neposredno po roparjevi aretaciji v torbi denar v banko

roparja z naglo kretnjo udaril, ga pobil na tla in mu odvzel pištolo. Tedaj je ropar skušal potegniti iz hlačnega žepa drugo pištolo, potem se je izkazalo, da je bila prva prazna, druga pa nabita, vendar mu to ni uspelo, ker ga je tedaj Venturini s kosom marmorja, ki je bil na pisalni mizi, udaril po čelu in ga omamil. Tedaj je prihitel še tretji uslužbenec podjetja 59-letni Gastone Kermolj iz Ul. Pola 55, takoj za njim financar Motta, blagajnik Frezza in nekateri drugi financarji. S skupnimi močmi je prisotnim uspelo okrvavljenega roparja zvezati in ga nekaj minut kasneje izročiti karabinjerjem, ki so ga aretirali in odpeljali na postajo v Ul. Hermet.

Karabinjerji so uvedli preiskavo in pregledali sobico, kjer so jim izročili roparja. Na tleh so ležali raztreseni bankovci in raztrgana papirnata vrečka. nekja bankovcev pa je bilo tudi okrvavljenih. Na karabinjerski postaji so Zenianija dolgo zaslševali in ga šele okrog 20. ure s policijskim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč zaradi rane na glavi in nad levim očesom s prognozo okrevanja v 7 dneh.

Pol ure po izjalovljenem Zenianovem ropu, je blagajnik banke v spremstvu karabinjerjev odšel v uradne prostore podjetja SVEM, kjer je prevzel raztresene bankovce ter jih spet odnesel v bnako.

«Joe il pistolero» je že star znanec policije. Pred leti je izvršil rop v uradnih prostorih srbsko-pravoslavne občine, ter odnesel precejšnjo vsoto denarja.

Karabinjerji vneto iščejo Zenianovega pajdaša, ki se je v naglici oddaljil s prizorišča ropa izpred banke in tako pustil na cedilu «Joa». Pri policijski akciji so sodelovali tudi agenti letečega oddelka policije, katere je Rigova prve obvestila o ropu.

Nagrajeni načrti v okviru četrtega natečaja o pohištvu

Včeraj se je sestala v Trstu žirija za 4. vsedržavni natečaj za pohištvo, ki ga je organiziral tržaški velesejem. Sejo je vodil predsednik odv. Mario Dosi ob prisotnosti vseh članov.

Po skrbni proučitvi in ocenitvi vseh 176 predloženih načrtov 158 udeležencev natečaja, je žirija soglasno sklenila podeliti naslednje nagrade: prvo nagrado 1.000.000 lir za načrt, ki ga je predložil prof. Marcello Siard iz Trsta, drugo nagrado 500.000 lir za načrt, ki ga je predložil arh. Giorgio Reggiori iz Milana in tretjo nagrado za načrt, ki ga je predložil arh. Sergio Moscheni iz Milana. Tri nagrade po 100.000 lir kot prispevek k stroškom so bile podeljene za načrte arhitektov Alberta Salvatija in Ambrogia Tresoldija iz Milana, Rinalda Scalvinija in Daria Mongisa iz Milana ter Franca Fraschinija iz Pavie. Preostalih dveh nagrad po 100.000 žirija ni podelila.

Nagrajeni načrti bodo razstavljeni v 2. nadstropju Palače narodov ves čas trajanja tržaškega velesejma od 21. junija do 5. julija, nagrade pa bodo izročene 29. junija na dan VII. mednarodnega sestanka o pohištvu.

VČERAJ V KOPRSKEM MUZEJU

OTVORITEV RAZSTAVE SLIKARSTVA 16. IN 17. STOL. OB SLOVENSKI OBALI

Med razstavljenimi slikami je tudi dragoceno delo Carpaccia - Visoke osebnosti na otvoritveni svečanosti

Včeraj ob 18. uri je bila v koprskem muzeju pomembna svečanost: odprli so razstavo, ki nosi naslov: «Slikarstvo 16. in 17. stoletja na slovenski obali». Gre vsekakor za izreden dogodek, ki gre preko okvirov Kopra, kajti v veliki dvorani in štirih stranskih prostorih v prvem nadstropju koprskega muzeja je zbranega toliko umetniškega bogastva, da si je tudi poznavalec težko mogel zamisliti, da ga Koper toliko zmore. Razstavljenih je namreč kar 55 velikih, večjih in manjših platen dvajsetih avtorjev, med katerimi so tudi Carpaccio, Palma ml., Bassetti, Zanchi in drugi. Temu primerno je bila tudi otvoritvena svečanost, katere so se poleg številnih ljubiteljev umetnosti, udeležili jugoslovanski generalni konzul v Trstu Rudi Janhuba s soprogo, italijanski konzul v Kopru Cerchione, predsednik občinske skupščine Koper Dušan Barbič, republiški poslanec za Piran Leo Fusilli, predsednik občinskega sveta za kulturo Miro Kocjan, ki je imel tudi priložnostni nagovor, prof. Josip Tavčar iz Trsta s soprogo, predstavniki muzejev iz istrskih mest, nadalje tudi nekaj domačih slikarjev ter skupine novinarjev italijanske radiotelevizije.

Koprskemu muzeju verjetno ni bilo lahko zbrati tolikšno umetniško bogastvo. Zato pa ima zadoščenje, da so se prvi gostje s pohvalo izrazili o prireditvi, ki bo domačinom in mnogim gostom omogočila, da se spoznajo z umetniškimi stvaritvami, ki jih bolj redko vidimo in to edino-le v večjih ali velikih muzejih.

Razstava bo odprta skozi vse poletje tja do začetka oktobra.

● **13. junija bo 16. obletnica smrti Carla Debeljaka,** ki je izgubil življenje pri nesreči v jami «Brezno Silvana Žulla». Ob tej priložnosti bo jamarsko društvo «Carlo Debeljak» priredilo 14. t. m. ob 17. uri kratko spominsko svečanost ob vhodu v brezno pri openski železniški postaji.

AMERICANKE, ITALOAMERICANKE, Spanke, Nemke, Slovanke, Arabkinje, Indonezijanke, Korejke, Havajke, Rodezijke ki prihajajo v Italijo, bi se poročile z Italijani. Takojšnja zaroka. Pisati dopisnico na naslov «Club Eureka», casella 5013 Roma.

AMERICANE, ITALOAMERICANE spagnole germaniche, slave, arabe, indonesiane; Coreane, Hawaiane. Rodesiane venendo in Italia sposerebbero italiani. Fidanzamento immediato. Scrivere su cartolina al «Club Eureka», casella 5013 Roma.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (8. — 14.)

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7; Centauro, Ul. Buonarroti 11; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26; Mizzan, Trg Venezia 2; Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 4; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Vielmetti, Borzni trg 12; Miani, Drevored Miramare 117.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (8. — 14.)

Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 4; de Leitenburg, Trg. S. Giovanni 5; Vielmetti, Borzni Trg 12; Miani, Drevored Miramare 117.

PRED SOBOTNIM NASTOPOM V AVDITORIJU

Mrzlične priprave za revijo slovenske popevke «Trst 64»

Za revijo vlada veliko zanimanje ne samo pri nas, temveč tudi v Kopru in v Ljubljani

Mrzlično potekajo zadnje priprave za drugo revijo slovenske popevke «Trst 64», ki bo v Avditoriju v soboto ob 21. uri in v nedeljo ob 17 ter 20.30. V Tržaški knjigarni v Ul. sv Frančiška se danes začne prodaja vstopnic. V knjigarni jih bodo prodajali do sobote opoldne, nato pa v veži Avditorija eno uro pred začetkom prireditve. Kdor si hoče zagotoviti sedež, naj ne čaka do zadnjega trenutka in naj si priskrbi vstopnico za sobotno, ali pa za nedeljsko prireditev. Prav tako priporočamo podjetjem, ustanovam in zasebnikom, ki nameravajo pokloniti svoja darila za nagrade, naj to sporočilo že danes in jutri prosvetnemu društvu Barkovlje, uredništvu našega lista, ali pa Tržaški knjigarni. Lepo bi bilo, da bi se nabralo čimveč nagrad, ker bi bilo to v spodbudo prirediteljem in nastopajočim. Imena darovalcev bomo objavili v našem listu v sobotni številki.

Z vstopnico bo vsakdo dobil brezplačno tudi čedno knjižico z besedilom popevk ter kupon za glasovanje, na katerem bo napisal zaporedno številko popevke, ki mu bo najbolj ugajala. Prve tri popevke, ki bodo dobile največ glasov, bodo dobile denarne nagrade prosvetnega društva Barkovlje; popevke, ki jih bo izbrala strokovna komisija, pa bodo nagrajene z darili, ki so že prispela, ali pa bodo še prispela te dni. Strokovna komisija bo ocenjevala popevke samo na prireditvi v soboto zvečer, občinstvo pa na vseh treh prireditvah. Imena avtorjev besedil in melodij niso še znana. Objavili jih bodo po vseh glasovanjih in štetju glasov. Razdeljevanje nagrad pa bo verjetno prihodnjo soboto.

Za letošnjo revijo, kakor za prvo lansko, ali morda še bolj, vlada veliko zanimanje v mestu in na podeželju, kakor tudi v Kopru in v Ljubljani, od koder bodo prišli na prvo prireditev nekateri člani strokovne ocenjevalne komisije in novinarji. Za novinarje bo v soboto popoldne na sedežu prosvetnega društva v Barkovljah razgovor s prireditelji in glavnimi sodelavci, v petek zvečer pa bo v Avditoriju generalka. Medtem imajo orkester in pevci vsak dan vaje, da bo revija čim lepše uspela.

Kakor smo že poročali, je zdaj orkester Miramar ojačen in izpopolnjen z novimi inštrumenti, poleg nekaterih lanskih solistov bodo letos nastopili novi elementi, ženski kvartet Melody in duet Dario in Darko. Po reviji bo orkester Miramar sam, ali s pevci nastopal na raznih prireditvah in veselicah, za katere je že dobil in še dobiva vabila.

Letos bo samo en dirigent, in sicer prof. Aleksander Vodopivec, ki je tudi aranžiral vse popeevke. Napovedovalca bosta Karmen Bandelj in Livio Valenčič, za režijo skrbi režiser Adrijan Rustja, scenograf pa je arh. Dario Jagodic.

Z avtom podrl neprevidnega učenca

Žrtev cestne nesreče je postal včeraj popoldne 9-letni učenec Tullio Benedetto iz Ul. Pergolesi 8. Ko je hotel prečkati Ul. Paisiello, ga je z avtom TS 53068 podrl 43-letni Giuseppe Pistan iz Ul. Metastasio 43, ki je vozil proti Ul. Flavia. Z zasebnim avtom so Benedetta prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja od 15 do 30 dni zaradi udarca v dimlje in ran na levem komolcu.

50 M POD TRBIŠKO CESTO V ROCOLU

Po enem mesecu najdeno truplo pogrešanega Renata Norbeda

Šele obdukcija razpadajočega trupla bo lahko ugotovila vzroke nesrečneževe smrti

Neki mladenič, ki se v lastno zabavo ukvarja s tekom čez drn in strn, je sinoči okrog 19. ure v neki škarpi približno 50 metrov pod trbiško cesto v Rocolu na pol skrito v grmovju našel že razkrajajoče se moško truplo. O pretresljivi najdbi je takoj obvestil karabinjerje s postaje v Rocolu, ki so se takoj podali na označeni kraj, kamor so prihiteli tudi karabinjerji s postaje v Istrski ulici. Pogled na razkrajajoče se truplo je bil strašen, vse naokrog se je razširjal smrad razkrajajočega se mesa in je dokaj čudno, da se prebivalci v neposredni bližini kraja niso prej zavedli smradu, ki je moral biti zaradi vročine neznosen.

Truplo je bilo še oblečeno in v hlačnem žepu so karabinjerji našli osebno izkaznico nesrečnika. Gre za 45-letnega čevljarja Renata Norbeda iz Ul. D'Alviano 19-I, ki je imel čevljarsko delavnico v Istrski ulici 2. Karabinjerji so o najdbi obvestili Norbedove sorodnike. Ti so povedali, da je Norbedo izginil z doma pred približno 18 dnevi, njegovo izginotje pa so prijavili na komisariatu pri Sv. Soboti 23. maja.

Na kraj najdbe je prihitel republiški prokurator dr. Pascoli, ki je izdal dovoljenje za prenos trupla v mrtvašnico glavne bolnišnice, kjer je na razpolago sodnim oblastem. Truplo je pregledal tudi sodni zdravnik dr. Nicolini, ki je ugotovil, da je nesrečnik umrl pred približno enim mesecem.

Karabinjerji so uvedli preiskavo, da bi ugotovili vzrok Norbedove smrti. Postavljajo se tri možnosti: nesreča, samomor ali zločin. Odgovor na vprašanje bodo preiskovalni organi dali lahko šele potem, ko bo sodni zdravnik zaključil z obdukcijo trupla.

Darovi in prispevki

Ob 20. obletnici tragične smrti Josipa Tomažiča darujeta Karlo in Marija Cok 1000 lir za Dijaško Matico.

SOŽALJE

ZVEZA VOJNIH INVALIDOV NOV izreka globoko sožalje tovarišu Slavku Štoki ob izgubi matere.

BI-MU 4ª ITALIJANSKA BIENALA ORODNIH STROJEV

Milansko velesejemsko razstavišče
4. - 11. oktobra 1964

Te specializirane razstave se bodo udeležili tovarnarji, agenti, zastopniki in trgovci orodnih strojev ter izdelkov podobnih mehaničnih strok. Vljudno so vabljeni tudi tuji obiskovalci, ki bodo imeli prost vstop proti predložitvi potnega lista.

Obrnite se na UCIMU Corso Matteotti 11, Milano Telef. 700-167 — 700-353

Nenadoma nas je zapustila naša draga mama in nona

JOŽEFA ŠTOKA roj. ŠKRK

Pogreb bo danes ob 18. uri na Kontovelu od doma štev. 111.

Žalujoči hčeri, sinova, snahi, zet, vnukinje in ostali sorodniki

Trst, Vipava, Ljubljana, 11. junija 1964.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Tudi za Malossija, Presco in Vivana zahtevana popolna oprostitev

Na prošnjo odvetnikov bo razprava za en dan prekinjena in se bo nadaljevala jutri

Na kazenskem sodišču je včeraj odvetnik Amigoni nadaljeval svoj razbremenilni govor v prid svojega varovanca Malossija. Včeraj se je navezal na besede, ki jih je izrekel predvčerajšnjim in prešel na obrambo odv. Presche, ki je obtožen, da je v sodelovanju s Stenom, Cisilinom in Negrisinom goljufal upravo, ker je dal Negrisinu, kot lastniku gradbenega podjetja, 1.400.000 lir za zgraditev hladilne celice, medtem ko so omenjena dela opravili bolniški delavci, in da je izplačal omenjena dela še preden so bila dokončana.

Amigoni je obtoženca prikazal kot vestnega izvrševalca svojih dolžnosti v svojstvu predsednika uprave bolnišnic, ki je v dobri veri zaupal svojim sodelavcem Cisilinu, Stenu in drugim. Zaradi tega ni moč pripisati odv. Preschi obtožbe, ki so navedene v obtožnici. Vsi na sodišču zelo dobro poznajo odvetnika Presco in nihče ne more o njem trditi, da se je kdajkoli izneveril svoji službi ali poslanstvu, kateremu se je posvetil.

Kot že prej za Malossija je odv. Amigoni tudi za Presco zahteval popolno oprostitev v nasprotju z zahtevo javnega tožilca, ki je zahteval oprostitev z dvomljivo formulo.

Branilec je nato začel govoriti o tretjem varovancu Vivanu, lastniku majhnega gradbenega podjetja. Prikazal ga je kot delavnega in požrtvovalnega delavca, ki je večkrat sam oblekel delovno obleko in pomagal svojim delavcem. Vivan je obtožen, da je s sodelovanjem Stena in Cisilina prevaral upravo bolnišnic s tem, da je prikazal vsa dela, ki so mu bila zaupana, to je popravilo kuhinje in podzemnih prostorov ter odvodnih straniščnih cevi, opravljena s sredstvi in delovno silo, ki jo je sam dal na razpolago, medtem ko so pri teh delih delali tudi bolniški uslužbenci. S tem naj bi Vivan zaslužil 900.000 lir, ki naj bi predstavljale ceno dela, ki ga sam ni napravil. Nadalje je Vivan obtožen, da je podpisal dokumente iz katerih je bilo razvidno, da so bila dela, ki jih je imel v zakupu, že dokončana, medtem ko to ni bilo res, ter da je dobil plačilo še preden je izvršil naročena dela.

Odvetnik Amigoni se je protivil obtožbam in povedal, da je Vivan samo izvrševal dela, ki so mu bila naročena. Za ta dela je seveda dobival tudi nekatere predujme, na koncu pa še saldo. Vivan je delavec in ni knjigovodja, zato je bila njegova skrb samo ta, da je izpolnil nalogo, ki si jo je prevzel, potem je podpisal obračun, toda ni se poznanimal, ali je obračun v redu napravljen. Zanesel se je na Cisilina, ker se sam malo razume na knjigovodstvo. Odvetnik Amigoni je nato razčlenil tudi obtožbo sodelovanja pri krivdi. Z raznimi obsodbami kasacijskega sodišča in z raznimi pravnimi teorijami je orisal nesmisel obtožnice proti Vivanu, ker med Vivanom in Cisilinom ali Stenom ni bilo sodelovanja. Vivan je sam delal in tedaj ni bil prisoten niti Cisilin niti Steno. Zato ne more obstajati krivda sodelovanja. Krivda v sodelovanju nastane le tedaj, ko sta pri dejanju prisotni dve ali več oseb.

Amigoni je nato zaključil s tem, da če bi Vivan takrat naredil vse to, kar mu pripisujejo, ne bi dobil drugega dela v zakup v bolnišnici, dela, ki ga je v redu izvršil in za katera doslej, čeprav je medtem nastopila nova uprava, ni dobil izplačila.

Potem ko je govoril tri ure, je Amigoni zahteval popolno oprostitev za Vivana, oprostitev, ki mu bo dala zadoščenja, da je vedno pošteno izvršil svojo dolžnost in da ni nikoli goljufal ali varal.

Odvetnik Berton je po zaključku Amigonijevega govora naprosil sodišče za en dan odloga razprave, da bi se mogli odvetniki obrambe posvetiti tudi drugim poslom, ki jih morajo zanemarjati zaradi vsakodnevnih razprav na kazenskem sodišču. Predsednik sodišča dr. Boschini je sprejel Bertonovo prošnjo in odložil nadaljevanje razprave na jutri, ko bo v obrambo Malossija, Presche in Vivana spregovoril še odvetnik Pagnini.

S strehe je padel

Žrtev nesreče na delu je včeraj pozno dopoldne postal 26-letni delavec Ezio Marussi iz Istrske ulice 108-I. Ker je zaradi stavke svoje kategorije imel nekaj časa, je Marussi odšel k svojemu bratrancu 39-letnemu Giordanu, da bi mu pomagal pri popravljanju hiše, oziroma pri nadzidavi enega nadstropja.

Ko sta oba okrog 11.30 razdirala streho je Marussi iz še nepojasnjenih razlogov izgubil ravnotežje in zdrsnil z višine okrog 2 metrov in pol na tla. Pri tem si je povzročil razne poškodbe na glavi s pretresom možganov. S privatnim avtomobilom so ga takoj odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na nevrokirurški oddelek s prognozo okrevanja v dveh tednih.

Motorist v avto

17-letni kovaško-mehaniški vajenec Ranieri Lokatos iz Škedenjske ulice št. 1 se je včeraj okrog 8. ure peljal s svojim motorjem po Ul. Nobile proti Ul. Volta. Ko pa je privozil do vogala z Ul. Marconi je trčil v avto «Consul-Cortina» TS 30978, ki ga je v nasprotno smer vozil 59-letni Francesco Zaccaria iz Scale dei Monticello 4. Mladi motorist je pri trčenju padel z motorja in si povzročil razne rane na obeh rokah.

Ponesrečenca so z ambulanto RK odpeljali v bolnišnico, kjer so mu nudili samo prvo pomoč in ga nato odslovili s prognozo okrevanja v enem tednu.

Neroden padec upokojenca

V zavetišču občinske podporne ustanove v Ul. Pascoli 31, se je včeraj popoldne ponesrečil 67-letni upokojenec Armando Lussi. Ko je prišel iz stranišča, je nerodno spodrsnil na mokrem tlaku, padel in si pri tem zlomil desno stegnenico. Z avtom RK so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ga s pridržano prognozo sprejeli na ortopedski oddelek.

Motociklist v motor

Včeraj popoldne so v bolnišnici nudili prvo pomoč 39-letnemu delavcu Arturu Trostu iz Ul. Dell'Acqua 10 zaradi udarca in rane na levem sencu, rami in komolcu. Trost je povedal, da je malo prej na Obrežju N. Sauro, v bližini Ul. S. Giorgio ko se je na svojem motorju TS 27054 vozil proti Trgu Unità trčil v zadnji del motorja, ki ga je pred njim vozil neki vojak.

VESTI IZ KOPRSKEGA OKRAJA

Obisk skupine novinarjev ki so akreditirani v Rimu

V skupini je 24 novinarjev evropskih in izvenevropskih držav ki potujejo po Jugoslaviji - Švedske «Lucije» v Portorožu

Včeraj je prispela v Koper skupina tujih časnikarjev, akreditiranih v Rimu. V skupini je 24 predstavnikov časopisov, agencij ter radijskih in televizijskih postaj iz raznih evropskih in izvenevropskih držav. Gostje so si dopoldne ogledali koprsko radijsko postajo ter se podrobno zanimali za način radijskega poročanja v Jugoslaviji ter za razne probleme gospodarskega in družbenega razvoja. Zlasti jih je zanimal razvoj koprskega področja ter delo in življenje italijanske manjšine.

Popoldne so si tuji novinarji ogledali razne turistične zanimivosti ob koprski obali, medtem ko je za jutri predviden ogled Postojnske jame. Skupina tujih novinarjev, akreditiranih v Rimu, je prišla v Jugoslavijo kot gost Turistične zveze Jugoslavije. Iz Kopra je odpotovala na krožno potovanje po Jugoslaviji.

* * *

Koper, razne gospodarske in druge objekte ter tukajšnjo radijsko postajo si je v teh dneh ogledalo tudi več delegacij iz notranjosti Jugoslavije. Med njimi je bila skupina 25 novinarjev raznih jugoslovanskih listov in radijskih postaj ter skupina bosenskega mesta Rudo, ki je bila že pred tem na proslavah občinskega praznika v Ilirski Bistrici.

* * *

Tudi letos je prispela v Portorož skupina švedskih deklet, imenovanih «Lucije». Ta skupina se vsako leto mudi na koprski obali, odkar je pisatelj Ivo Andrič prejel Nobelovo nagrado za književnost. Tudi letos so mladim Švedinjam priredili prisrčen sprejem. Že na šolskem bloku so jim predstavniki domačih turističnih organizacij izročili šopke cvetja in darila, sprejel pa jih je tudi predsednik piranske občine. Švedske «Lucije» bodo obiskale tudi Koper, v domovino pa se bodo vrnile čez deset dni.

* * *

Letalski klub v Sečovljah je organiziral polete za domače in tuje turiste med turistično sezono. Poleti bodo vsako soboto in nedeljo, cena pa bo 2000 dinarjev za osebo. Kakor je znano, so letos sečoveljsko letališče preuredili in so zato večje možnosti za razvoj športnega letalstva.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 11. t. m. ob 19.30 uri Warner Bros film:

L'OMICIDA

(MORILEC)

Igrajo: ROBERT HOSSEIN in MARINA VLADY

Mladini pod 14. letom vstop prepovedan

Kino na Opčinah

predvaja danes, 11. t. m. ob 18. uri Dear dramatičen film:

L'ISOLA DELLA VIOLENZA

(Otok nasilja)

Igrajo:

JAMES MASON
NEVILLE BRAND
KATE MANX
RIP TORN

Goriško-beneški dnevnik

OB DANAŠNJEM DRUGEM SESTANKU V NOVI GORICI

Obmejno sodelovanje odpira možnosti reševanja številnih skupnih vprašanj

Sestava italijanske in jugoslovanske delegacije - Vprašanja, ki jih predlaga za dnevni red naša delegacija

Danes okoli 9. ure odpotuje v Novo Gorico delegacija predstavnikov občine, pokrajine in trgovinske zbornice iz Gorice, ki se bo z jugoslovanskimi predstavniki razgovarjala o vprašanjih skupnega interesa na tem obmejnem sektorju. Današnji je drugi sestanek obmejnih predstavnikov sosednih držav ter predstavlja po izjavi, ki jo je goriška občina podala ob tej priliki, «sestavni del programskega sodelovanja, ki odpira pozitivne možnosti reševanja številnih vprašanj obmejnega prebivalstva, kakor tudi nadaljnje perspektive gospodarskih pobud in boljšega civilnega sožitja, ki jih bodo ti stiki vnesli v goriško življenje».

Na sestanku v Novi Gorici bodo občino Gorico zastopali župan dr. Franco Gallarotti, podžupan Delio Lupieri, odbornika Luciano Martellani in dr. Antonio Scarano ter funkcionarja dr. Roberto Gentilli, prvi inženir občine in Celso Macor, načelnik županovega kabineta, pokrajino predsednik dr Bruno Chientaroli, odbornik Giovanni Vezil in podtajnik pokrajinske uprave dr. Gianni Baun; trgovinsko zbornico predsednik inž. Quirino Rigonat, direktor dr. Edmondo Candutti in namestnik direktorja dr. Luigi Poterzio, neposredne obdelovalce pa Mario Balaben. Za prevajalca bo prof. dr. Federico Lebani.

V jugoslovanski delegaciji bosta predsednik občinske skupščine Nova Gorica dr. Jožko Štrukelj, predsednik skupščine okraja Koper Eržen, predstavniki občinske in okrajne skupščine, urbanisti, ter zastopniki gospodarskega in kmetijskega sektorja

Razgovori bodo trajali ves dan in bodo zadevali izgradnjo avtomobilske ceste Villesse-Gorica-Ljubljana, okrepitev železniške zveze Gorica-Nova Gorica, uskladitev urbanističnega razvoja tistih mestnih delov Gorice in Nove Gorice, ki se dotikajo ob meji, ter ureditev vprašanj italijanskih dvolastnikov, ki imajo svojo zemljo v Jugoslaviji.

Pod predsedstvom župana se je predvčerajšnjim sestal občinski odbor, kateremu je odbornik Martellani poročal o delovanju ATA. O delovanju te družbe bodo jutri razpravljali tudi na seji načelnikov skupin v občinskem svetu. Odbornik za javna dela Lupieri pa je predlagal, naj se 27 milijonov lir potroši za izgradnjo novega stanovanjskega naselja IACP ob tržaški cesti.

Nepričakovan preokret v procesu proti Vittoriu Zonnu

Na zahtevo tožilca je predsednik odredil aretacijo Venere Cavallaro

Razlog: krivo pričevanje in prikrivanje resnice - Danes ob 10. uri bo proti njej razprava - Obtoženi Zonno ponovno potrdil, da se je srečal z njo zvečer dne 1. novembra 1960 - Venera mu odgovarja, da laže

Tik pred zaključkom včerajšnje dopoldanske razprave, na kateri so nadaljevali z zaslišavanjem Venere Cavallaro, glavne priče v procesu proti Zonnu Vittoriu, je na porotnem sodišču poskrbel za presenečenje državni tožilec dr. Marsi. Ko je bilo zaslišavanje pri kraju in je priča ponovno izjavila, da nima nič za dodati ali spremeniti od tega, kar je izjavila v torek in sredo, je državni tožilec zahteval takojšnjo aretacijo priče Venere Cavallaro.

Svojo zahtevo je utemeljil z obtožbo, da je ta priča napravila pravi atentat na resnost tega sodišča ter da ne zasluži tiste zaščite, ki jo zakon nudi pričam. Venera Cavallaro je izkušena ženska in ji je menda že prirojeno trdoglavo pretvarjanje, zanikanje in zamolčevanje resnice. Zato se je državni tožilec poslužil člena 434 kazenskega postopka, ki mu daje v posebnih primerih pravico, da zahteva aretacijo in kaznovanje zaradi krivega pričevanja pred sodiščem. V smislu zakona 372 kazenskega zakonika je predlagal, naj se uvede takojšnji postopek proti priči Veneri Cavallaro in naj se za ta čas prekine razpravo proti obtožencu Zonnu.

Državni tožilec je svojo obtožbo utemeljil v naslednjih točkah:

a) priča je trdila, da je pri vseh zaslišavanjih pri karabinjerjih in pri preiskovalnem sodniku dne 19, 20, 22, in 24. novembra 1960 bila duševno neuravnovešena in to zaradi posebnih tablet, katere da so ji dali pred vsakim zaslišavanjem;

b) prica je zanikala, da bi se dne 1. novembra 1960 sestala z obtoženim Zonnom, čeprav je ta ponovno potrdil, da sta se sestala;

c) Cavallaro je zanikala, da bi zaupala pričam Polverani in Papa v zaporu stvari, katere so te povedale pod prisego pred sodiščem;

d) zanikala je nadalje kar sta izpovedali priči karabinjerja Fabio Zudas in Augusto Furno o njunih odnosih s Cavallarovo;

e) zanikala je končno, da je povedala karabinjerjem o bivanju in premikanju Alda Castaldija po 23. novembru 1960, ko se je oddaljil od svoje vojaške edinice pa do 29. oktobra, odnosno do njegove smrti.

Sodišče se je zaradi te zahteve, kateri sta se pridružila tudi predstavnika civilne stranke in predstavnika obrambe, umaknilo na posvet. Po 20 minutah odsotnosti je predsednik sodišča sporočil, da se sprejme predlog državnega tožilca ter je odredil naj bo razprava proti obtoženi priči danes dopoldne ob 10. uri. Za čas trajanja te razprave pa se prekine proces proti Zonnu. Odredil je tudi, naj ostane Cavallarova do današnje razprave v zaporu ter določil kot njenega uradnega zagovornika odvetnika Ena Pascolija .Ta je poznejeje določil kot svojega pomočnika odv. Bonija iz Tržiča, če si ne bo Cavallarova izbrala svojega zaupnega odvetnika.

Venero Cavallaro je ta odločitev precej razburila. Še enkrat je poudarila, da je govorila resnico in da nima kaj spreminjati. Potem se je obrnila proti obtoženemu Zonnu in pokazala nanj s prstom: «On je tisti ki laže, ne pa jaz.»

Ko so jo karabinjerji odpeljali je na hodniku začela jokati in protestirati, da je nedolžna, da hoče takoj domov, da ne mara nobenega odvetnika itd. Zahtevala je tudi, naj pride danes na razpravo tudi njen oče in da bo pred njim povedala, kar ima povedati.

Včerajšnja razprava, ki se je zaključila ob 13,15 uri z aretacijo Cavallarove, se je začela s čitanjem pisma ravnateljstva podgorske predilnice, v katerem je to odgovorilo na vprašanje o vodnem stanju Soče v dneh pred in po tragediji na pevmskem mostu.

Nato je predsednik vprašal Venero Cavallaro če ima še kaj dodati ali kaj spremeniti k temu, kar je izjavila včeraj. Pri tem jo je opozoril, da je krivo pričanje kaznivo. Venera je odločno zanikala, da bi imela kaj dostaviti ali spreminjati. Nato je še izjavila, da ne ve ničesar o Castaldijevem bivanju odnosno skrivanju v Ul. Balilla ter da je videla Zonna samo enkrat v tistem času, in sicer 3. novembra 1960 na Travniku, kjer je bila v družbi s prijateljico Liliano Barcovini.

Predstavniki civilne stranke in obrambe so ji stavili še nekaj vprašanj. V odgovorih je med drugim izjavila, da nima razen svojcev nobenih sorodnikov v Gorici ter da pri karabinjerjih ni jedla zato, ker se je počutila slabo. Pri tem se je razvila debata o mineštri pri karabinjerjih, ki jo je prekinil predsednik dr. Rossi češ: «Tu ni proces proti mineštri».

Potem je Cavallaro še poudarila, da ne sovraži nikogar, niti ne Zonna (ko so jo vprašali če je morda obtožila Zonna iz maščevanja ali sovraštva) ter da ni obljubila, da ga bo poročila ,ampak da je bil Zonno tisti, ki jo je hotel poročiti.

Na predsednikovo vprašanje je obtoženi Zonno izjavil, da ne bo stavil nobenega vprašanja Cavallarovi, ker so jih postavili že dovolj državni tožilec, civilna stranka in obramba.

Po krajšem odmoru so ponovno na magnetofonskem traku poslušali izjave, ki jih je dala Venera včeraj in predvčerajšnjim.

Ko je bilo to pri kraju, je predsednik ponovno vprašal Venero, če ima kaj za dostaviti ali spremeniti.

Venera: «Nimam nič drugega za povedati.»

Predsednik: «Zonno, ali ste slišali kaj pravi gospa? Kaj pravite k temu?»

Zonno: «Videla sva se dne 1. novembra 1960 zvečer. Naslednje dni sem imel z njo še več sestankov. Potrjujem, kar sem povedal pri prejšnjih zaslišavanjih.»

Cavallaro je še enkrat zanikala, da bi kaj zaupala v zaporu Polveranijevi in čuvarki Del Papa. Nato je državni tožilec zahteval njeno aretacijo, o čemer poročamo na začetku.

SEJA OBČINSKEGA SVETA V SOVODNJAH

4 milijone lir bodo potrošili za popravilo in modernizacijo županstva

Z 10 milijoni bodo najprej asfaltirali ceste v Rupi, na Peči in Vrhu - Svetovalci odobrili pobiranje trošarine na blago proste cone

Na torkovi seji občinskega sveta v Sovodnjah, kateri je prisostvovalo 14 svetovalcev, so odobrili zakon, s katerim se občini priznava pravica do pobiranja trošarine na blago proste cone. Župan Jožef Češčut, ki je poročal o tej zadevi, je pripomnil, da se je s tem zakonom zaključila dolga borba sovodenjske občine za priznanje njenih pravic, ki so izhajale že iz prvega zakona o prosti coni. Svetovalci so pooblastili odbornike, da se pogovorijo s predstavniki Gorice o najboljšem načinu pobiranja trošarine. Podžupan Janko Cotič je predlagal, da bi se pogodili za primerno vsoto, v kateri bi bila vključena tudi trošarina na bencin, ki se prodaja samo v goriški občini.

Obsežna diskusija se je razvila o imenovanju odvetnika, ki naj zastopa občinske interese v sporu s podjetjem Bozzini in Gionchetti, ki zahteva od občine okoli 800.000 lir odškodnine zaradi neizterjane trošarine na vino. Ta trošarina je bila namreč ukinjena in podjetje nima pravice do nje. Z glasovanjem so izbrali odv. Pascolija, ki je v tožbi z Bozzinijem že branil goriške interese, za zastopnika občine v tem sporu. Za predlog odbora so glasovali vsi prisotni svetovalci razen enega, ki se je vzdržal.

Po izvolitvi geometra Grusovina za tehnika, ki bo izdelal načrt za asfaltiranje notranjih vaških poti, za katere je občina prejela deset milijonov lir, se je razvil pogovor o cestah, ki naj se asfaltirajo. Pri naslednji točki so klasificirali te ceste in določili, da se najprej asfaltirajo ceste po središču vasi v Rupi, na Peči in Vrhu. Če bo ostalo še kaj denarja, potem ga bodo potrošili za asfaltiranje cest v «vasi» in Škrljah. Andrej Tomsič je pripomnil, da se mora absolutno upoštevati zahteva prebivalcev «potoka», da se asfaltira njihova pot, po kateri je zaradi prevoza gramoza velik prah. Odborniki so pojasnili, da bodo to cesto asfaltirali iz navadnih občinskih dohodkov. Ivanček Petejan pa je opozoril svetovalce na velik promet po «stradali», ki jo bodo prav tako morali nekega dne asfaltirati ter obenem napeljati vodovod in okrepiti električno strujo.

Odobrili so posebno dopolnilno doklado občinskim uradnikom v višini 4.000 lir na mesec ter pregledali načrte o popravljalnih delih v županstvu. Svetovalci so spoznali, da so popravila poslopja nujno potrebna in da jih ni mogoče več odlašati zaradi neprestane dražitve materiala kakor tudi samih storitev.

V okviru remontnih del bodo nekaj nad en milijon lir potrošili za vgraditev novih dvojnih oken s plastičnimi navojnicami ter sprednjih in zadnjih vhodnih vrat. 1,4 milijona bodo potrošili za popravilo strehe in ureditev kopalnice, 1,5 milijona pa bo stala popolna centralna kurjava. Zidarska dela bodo zaupali Mariu Devetaku z Vrha, namestitev ogrevalnih naprav Medeotu, namestitev zapiral pa nekemu podjetju iz Furlanije. Občinski svetovalci so soglasno odobrili nekaj nad 4 milijone za popravilo občinske hiše.

Ob koncu je župan prebral izjavo v zvezi s pripravami za ustanovitev industrijske cone na področju med Sovodnjami in Štandrežem ter nakazal smernice, po katerih se v tem vprašanju ravna občinska uprava. Poročilo o tej točki bomo objavili prihodnjič.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 27,4 stopinje ob 14. uri in najnižjo 15 stopinj ob 5. uri. Povprečna vlaga je dosegla 48 odstotkov.

NARAVA KREPI TELO IN DUHA

Tretje taborjenje v Štaverjanu družine «Mrzlega vrtinca» v Gorici

Življenje ob taborniškem ognju - Napad «sovražnika», ki je razdrl šotor - Orientacijski pohod

Prejšnji teden so taborniki družine Mrzlega vrtinca iz Gorice odšli v Steverjan na tretje tradicionalno taborjenje. Prisotne so bile tudi članice, ki so enakopravno pomagale pri ureditvi tabora in drugih akcijah. Precej je bilo novih medvedkov, ki so z velikim zanimanjem sledili delovanju starejših članov. Vodstvo družine je zelo razveselilo, ker je bila udeležba tako številna.

Na zelo primernem kraju smo najprej postavili šotore; šest jih je bilo. Postavljanje je šlo precej počasi od rok. Medtem je starejši brat, ki je izkušen kuhar, začel pripravljati večerjo. Ko so bili šotori postavljeni, je bila večerja že pripravljena. Pohvalili smo kuharja in njegovo specialiteto ter za nagrado zahtevali «repetes». Po večerji smo posedli okoli tabornega ognja ter najprej zapeli našo himno «Dviga plamen se iz ognja». Neuglašeni glasovi so se razlegali po dolini ter oznanjali ljudem, da smo v njihovi vasi. Sledil je taborni program, pri katerem so sodelovali bratje ter nam tako prikazali nekaj zabavnih točk, zlasto dogodivščine, ki se rade pripetijo ob tabornem ognju. Medtem ko smo sledili programu, nas je presenetil prihod članov RMV, ki jih straža ni opazila. Osramočena je prosila, naj nihče skrivoma ne hodi v tabor. Brat iz Trsta nas je pozdravil v imenu RMV. Z nami je prepeval taborniške in druge slovenske pesmi. Program se je zavlekel pozno v noč. Trudni in zaspani smo polegli. Glasil se je samo korak stražarja in pa smrčanje.

Med menjavo straže smo dočakali napad. Branili smo se na vso moč, vendar nismo mogli preprečiti, da nam niso napadalci podrli enega šotora. Ni nam preostalo drugega, kot da smo sredi noči uredili podrt šotor. Ponoči se je povsem nepričakovano ulilo. Dočakali smo prijetno doživetje. Šotori so dobro prenašali mokroto. Vsi smo bili suhi razen stražarja, ki je bil na prostem. Zjutraj je dež ponehal, in ko smo vstali, je bila naša prva skrb posvečena zajtrku. Po njem smo se razdelili v tri skupine, katere so zborovodje vodili na orientacijski pohod. V tej napogi je zmagala ekipa mladih medvedkov. Za vodjo so imeli brata Drina, ki je zelo izkušen. Po pohodu smo tabor podrli in s petjem prikorakali domov.

To taborjenje, ki je postalo že tradicionalno, je zelo lepo uspelo. Upamo, da se bo družina prihodnje leto še povečala in postala samostojen rod. To pa bo mogoče doseči samo tako, da se v našo organizacijo vpiše čimveč deklet in fantov.

Član DMV

OB ZAKLJUČKU ŠOLSKEGA LETA

Šolski prireditvi v Sovodnjah in Doberdobu

Prireditve in razstave bodo tudi po nekaterih drugih šolah

Ob zaključku letošnjega šolskega leta bodo tudi na raznih slovenskih osnovnih šolah organizirali zaključne šolske prireditve.

Taka prireditev bo v soboto, 13. t. m. ob 20. uri v prostorih osnovne šole v Sovodnjah. Pripravili bodo tudi razstavo ročnih del in srečolov v korist šolskega patronata, ki bo odprta že ob 18. uri.

Podobno manifestacijo bodo priredili prav tako v soboto, 13. t. m. z začetkom ob 18. uri v prostorih osnovne šole v Doberdobu. Na sporedu je kratek kulturni program z nastopom učencev posameznih razredov in razstava šolskih del ter srečolov. Tudi v Steverjanu pripravljajo za prihodnji teden tako prireditev. Po nekaterih drugih šolah, kot n. pr. v Jamljah in Dolu pa pripravljajo samo zaključne šolske razstave, na katerih bodo učenci pokazali dosežene uspehe v zadnjem letu.

Sladkorja ne bo manjkalo

Zaradi zaskrbljenosti, ki se je pojavila med prodajalci jestvin na drobno, da ne bo na voljo dovolj sladkorja, je goriški prefekt dr. Princivalle včeraj dopoldne sklical na prefekturi sestanek, kateremu so prisostvovali tudi predsednik trgovinske zbornice inž. Rigonat, funkcionar trgovinske zbornice Martellani in inspektor za prehrano Ziberna. Inšpektor za prehrano je na tem sestanku poročal o preskrbi s sladkorjem, kakor tudi o količini sladkorja, ki ga potrebuje naša pokrajina. Za celotno pokrajino potrebujemo 3000 stotov. 900 stotov jih redno prihaja v okviru proste cone za potrebe Gorice. Od preostalih 2100 stotov, jih bodo dobavili v tem mesecu 1500, 200 jih bo prispelo danes, 400 stotov pa bodo še v tem mesecu dobavili nekateri grosisti naše dežele. Iz tega je razvidno, da je neutemeljen kakršen koli strah, da bi zmanjkal ta važen prehrambeni artikel.

Globe v maju

V mesecu maju so mestni straži prisodili 467 glob, dalje 436 glob zaradi kršitev cestnega zakona, 18 zaradi kršitev pravilnika mestne policije, šest glob so dali kršilcem pravilnika o psih, eno kršilcu pravilnika o higieni, 4 kršilcem gradbenega pravilnika in 2 kršilcu pravilnika o kanalizaciji.

Izid šahovskega srečanja v nedeljo v Novi Gorici

V nedeljo dopoldne so se v restavraciji ob Park hotelu v Novi Gorici zbrali šahisti iz Ljubljane, Ajdovščine, Tolmina, Nove Gorice in Gorice ter izmerili svoje moči v medsebojnih srečanjih. Najprej je spregovoril mednarodni šahovski sodnik Kapus iz Ljubljane, nato pa še Bizjak iz Nove Gorice, ki sta poudarila pomen srečanja šahistov iz dveh držav.

Po zanimivih tekmah, v katerih so šahisti iz Gorice slabo startali, je bila dosežena naslednja razvrstitev: 1. Ljubljana 22 točk, 2. Ajdovščina 17 in pol, 3. Gorica 17, 4. Tolmin 12, 5. Nova Gorica 7 točk. Šahistom iz Gorice se je samo za eno točko izmuznilo drugo mesto in s tem tudi eden izmed pokalov, ki sta bila dana na razpolago prvi in drugoplasirani ekipi.

V ekipi Gorice so nastopili Perini, Šuligoj, Danilo Nanut, Vilko Nanut, Bednarik, Kusterle, Cocianni in Ipavec. Razdelitvi pokalov je sledilo skupno kosilo, med katerim so se dogovorili, da se bodo takšna srečanja še ponavljala.

Poletni urnik bančnih zavodov

Vse goriške banke in med njimi tudi Kmečka bodo od ponedeljka 15. junija pa do 15. septembra poslovale za občinstvo od 8. do 12.15 in od 15.30 do 16.30, ob polpraznikih pa od 8. do 11.30.

Danes sejem v Gorici

Danes bo za Ljudskim vrtom v Gorici običajni tedenski sejem, na katerem bodo kramarji razstavljali in prodajali najrazličnejše blago. Zato pričakujejo obisk klientov s te in druge strani meje.

Vespist podrl pešca v Romansu

Včeraj zjutraj okrog 7.50, so poklicali avto Zelenega križa iz Gorice v Romans, da bi odpeljal v goriško bolnišnico 67-letnega Augusta Tomasina iz Romansa, Ul Centa, ki je malo prej nenadoma prečkal Ul. Latina v trenutku, ko je prihajal po njej neki vespist. Ta je sicer takoj pritisnil na zavore, vendar ni mogel preprečiti trčenja. V bolnišnici so Tomasinu ugotovili udarec na glavi ter praske na obrazu ter so ga pridržali za dvajset dni na zdravljenju.

Dražba v zastavljalnici

Danes dopoldne z začetkom ob 10. uri bo v prostorih mestne zastavljalnice v Ul. Carducci v Gorici javna dražba zastavljenih predmetov, za katere ni bila obnovljena zastavna polica ob določenem roku.

Cej razstavlja v kavarni Teatro

V kavarni «Teatro» razstavlja goriški slikar Demetrij Cej svoja zadnja dela. Razstava bo odprta do 20. junija.

Izleti

Izlet na Štajersko odpovedan

Enodnevni izlet na Štajersko, ki ga je nameravalo organizirati SPD v nedeljo 28. junija, bo moral zaradi tehničnih ovir odpasti. Tisti, ki so se že vpisali in plačali, naj se zglasijo pri A. Košuti v Ul. Mameli 8, da jim bo vrnil denar.

Darovi in prispevki

Za krvno banko v Gorici so darovali: občinska uprava v Gorici 10.000 lir; Banca nazionale del lavoro 5.000; ob 12. obletnici smrti Marije Vinci otroci in mož 5.000; tovarna IPL 10.000.

IZ GORIŠKE BOLNIŠNICE

Zaradi neprevidnega kolesarja je mopedist padel in se ranil

Trčenje avta in mopeda pri mostu 9. avgusta

Včeraj, okrog 8. ure, se je peljal z mopedom 43-letni Alberto Rizzi iz Ločnika, Ul. Romano 18 po Ul. Barca proti mestnemu središču. Nenadoma pa mu je prekrižal cesto neki deček na kolesu. Rizzi, ki je hotel preprečiti trčenje, je izgubil kontrolo nad vozilom in padel. Pri tem se je precej poškodoval in z avtom Zelenega križa so ga odpeljali v goriško bolnišnico, kjer so mu ugotovili udarec na glavi in prebitje lobanje ter poškodbo na rami in levem kolenu. Pridržali so ga za dvajset dni na zdravljenju.

Približno ob isti uri je prišlo do trčenja dveh vozil na začetku Ul. Lunghisonzo. Ob tisti uri je prihajal po mostu proti Gorici z avtom «Fiat 1400» 32-letni Alceo Nonino iz Sampietro d'Isonzo. V trenutku ko je zavil v omenjeno ulico, pa je privozil po tej iz nasprotne smeri na mopedu 24-letni Luigi Zuliani, ki so ga z nekim zasebnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so mu ugotovili udarec na glavi in druge poškodbe ter so ga pridržali za dvajset dni na zdravljenju.

Kino

VERDI. 17.00: «Ore rubate», S. Hayward in A. Craig. Ameriški film v barvah.

CORSO. 17.30: «Mia moglie ci prova», B. Hope in L. Ball. Ameriški cinemascope v barvah.

VITTORIA. 17.30: «La metticcia di fuoco», L. Bridges in J. Taylor. Ameriški barvni film.

CENTRALE. 17.30, zadnja ob 21.30: «Notte d'inferno», P. Van Eyck in R. Leuwerik. Nemški črnobeli film. Mladini pod 14. letom prepovedan.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna D'UDINE, Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

šport šport šport šport šport

ZA ITALIJANSKI NOGOMETNI POKAL

Šele po enajstmetrovkah Roma v finalu turnirja

Juve izločil nepopolno Bologno

RIM, 10. — Igralci Rome so prvi finalisti turnirja za letošnji italijanski nogometni pokal. V polfinalu so nocoj v Rimu premagali Fiorentino šele po streljanju enajstmetrovk. Po prvih 90 minutah igre je bilo stanje med Romo in Fiorentino neodločeno 1:1. Oba gola sta padla šele v drugem polčasu in sicer v 5' pozaslugi Seminaria (Fiorentina) in v 19' Leonardija (Roma). Kotov je bilo 5:2 za Romo.

Sodnik je odločil nadaljevanje igre, ki pa tudi po dveh podaljških ni rešila vprašanja zmagovalca. Stanje je ostalo nespremenjeno 1:1, zaradi česar so bile za določitev prvega finalista potrebne enajstmetrovke. Rimljani so bili bolj uspešni in so z Manfredinijem spravili 5 žog v mrežo Floretincev, medtem ko je šestega dosegel vratar Cudicini. Nasprotno pa se je Fiorentini posrečilo samo dvakrat doseči mrežo z Marchesijem in Hamrinom. Končni rezultat 7:3 za Romo.

* * *

TURIN, 10. — Juventus je danes kar s 4:1 (3:1) izločil v četrtfinalni tekmi zelo oslabljeno Bologno, ki je nastopila brez Negrija, Furlanisa, Tumburusa, Nielsena in Hallerja. Današnjo igro Bolonjčanov ni bilo mogoče primerjati z nedeljsko za italijanski naslov z Interjem. Juventus je nasprotno odlično zaigral in je že v prvem polčasu trikrat dosegel mrežo v 12' z Bercellinom II., v 30' s Sivorijem in v 39' z Menichellijem. V 42' pa je Renna dosegel edini gol za goste. V 6' drugega polčasa je Menichelli postavil končni rezultat. Kotov je bilo 7:6 za Bologno. Pred 10.000 gledalci je sodil Angonese iz Mester.

* * *

HAAG, 10. — Današnja mednarodna nogometna tekma med polprofesionalnima reprezentancama Italije in Holandske se je končala z zmago nizozemskih nogometašev 2:1 (2:0). V 43' prvega polčasa je Geurtsen povedel Holandsko v vodstvo, 1 minuto kasneje pa je Teunissen povečal rezultat. V 36' drugega polčasa je Colautti dosegel častni gol za Italijane. Gledalcev je bilo 15.000. Kotje 9:3 za Italijo. Sodil je Belgijec Geluck.

ODTUINTAM

ATLETIKA

PEKING, 10. — Enaindvajsetletna študentka iz Pekinga Wu Fu Shan je včeraj skočila 1,79 m v višino in s tem izenačila drugo najboljšo svetovno znamko Avstralke Masonove. Svetovni rekord pripada z 1,91 m Romunki Jolandi Balas.

KOLESARSTVO

BASEL, 10. — Jutri se bo začela 28. etapna dirka po Švici, ki se bo zaključila 18. t. m. Etap bo sedem, od katerih bo ena na kronometer.

NOGOMET

MOSKVA, 10. — Sovjetska nogometna reprezentanca je odpotovala v Španijo, kjer bo odigrala finalno tekmo za pokal evropskih narodov. Od 19 igralcev so samo trije (Jašin, Ivanov in Ponedelnik) igrali na zadnji finalni tekmi turnirja 1960. leta, ki se je zaključil z zmago SZ. Sedanji igralci reprezentance pa so naslednji:

vratarji — Jašin, Bauzha, Urushadze;

branilci — Mudrik, Sesternjev, Kornev, Sustikov, Glotov;

krilci — Voronin, Sikunov, Aničkin;

napadalci — Cislenko, Ivanov, Ponedelnik, Gusarov, Malafejev, Tuajev Husajnov, Kopajev.

* * *

SARAJEVO, 11. — V prvi tekmi za srednjeevropski pokal je Železničar iz Sarajeva zasluženo premagal češkoslovaško moštvo Slovan iz Bratislave z 2:1 (1:0).

* * *

MILAN, 10. — Nocojšnja prijateljska tekma med Milanom in Flamengom se je končala neodločeno 1:1 (0:0). Gola sta dosegla v 16' Rivera, v 30' pa Carlos Alberto. V vrstah Milana je prvič nastopil novi nakup iz Peruja Gallardo. Pred 25.000 gledalci je sodil Roversi iz Bologne.

* * *

RIM, 10. — Izredni komisar Rome je javil, da je poveril tehnično vodstvo enajstorice za prvenstvo 1964-65 Juanu Carlosu Lorenzu, ki bo jutri podpisal pogodbo.

KOŠARKA

GENOVA, 10. — V okviru predolimpijskega kvalifikacijskega turnirja v košarki, so danes zabeležili naslednje izide:

Nemčija - Avstrija	77:47 (37:21)
Francija - V. Britanija	86:48 (46:17)
Bolgarija - Belgija	80:63 (43:27)

PLAVANJE

RIM, 10. — Jugoslovanska plavalna zveza je prijavila za nastop na mednarodnem mitingu, ki bo 28. t. m. v Rimu Dijakovića Slobodana (200, 400 in 1.500 m prosto), Rogošića Veljka (200, 400, 1.500 m prosto in 400 m v štirih slogih), Depola Andra (100 m prosto in 100 m metuljček), Vrhovška Danijela (100 in 200 m hrbtno), Tomičića Tita (100 in 200 m prsno) in Dorčića Mihovila (100 in 200 m hrbtno).

VČERAJ V TELOVADNICI TRGOVSKE AKADEMIJE

Dijaki med seboj v košarki

Včeraj je bilo v telovadnici trgovske šole pri Sv. Ivanu šolsko prvenstvo v košarki. Za turnir se je prijavilo šest moštev in sicer klasične gimnazije, trgovske akademije, ki je nastopila kar s tremi ekipami in realne gimnazije z dvema petorkama.

Okoli tekmovalnega prostora je je bilo zelo vroče. In to ne samo zaradi skoro poletne vročine, temveč zaradi prenapetežev, ki se ne znajo premagovati, kljub očitni pristranosti sodnika, da ne bi prišle na dan neprimerne besede, ki s športom nimajo nobene zveze.

Tekme so se zaključile z naslednjimi izidi:

Klasična - Trgovska C 8:7
(po streljanju treh prostih metov)

Trgovska C: Kafol, Daneu, Švara, Devetak, Flego, Caharija, Mikulus.

Klasična: Beličič, Zavadlal, Ključar, Škrlj, Simonič; Bidovec.

Trgovska B - Realna B (10:6)

Trgovska B: Vitez, Orel, Vodopivec, Čok, Gombač I., Gombač II., Tomšič.

Realna B: Starec, Košuta, Stegu, Rudež, Pertot, Tavčar.

Trgovska A - Klasična 20:12 (12:2)
Trgovska A - Realna A 21:20 (8:10)

Trgovska A: Laković, Plesničar, Košuta, Prinčič, Sirk, Seražin.

Realna A: Neubauer, Hreščak, Veljak, Spacal, Škrinjar, Uršič.

Sodila sta profesorja Pavletič in Mamolo.

RITTER

ATLETSKI MITING V VIDMU V NAJHUJŠI VROČINI

Po treh letih Danelutti premagan: Miani 3'58"6

Dva nova klubska rekorda za Bor

V neznosni vročini (33 stopinj) je bilo v nedeljo v Vidmu atletsko tekmovanje za ekipno deželno prvenstvo. Rezultati so razen redkih izjem občutili vremenske okoliščine. Doseženih pa je bilo vseeno nekaj dobrih časov in znamk: med metalci sta Buffon in Fabbro dosegla zelo dobre mere. Prvi je vrgel kroglo 15.53 m daleč, drugi pa je s kladivom gladko premagal 46 m. Oba bi verjetno v normalnih pogojih dosegla še boljše dosežke. Tekači čez ovire so pod neusmiljenim soncem odpovedali: Buttignon je dosegel 16"2, kar je celih 6 desetink nad osebnim rekordom. Sprinterji so na 100 m dosegli tri dobre rezultate. Zmagal je Schiarelli, ki je z 11"1 potrdil nedavni rezultat 11", ki se je zdel precej podarjen od časomerilcev. Zadovoljil je tudi Tassini z 11"2, Trangoni iz Vidma pa je z 11"3 izenačil osebni rekord. Vojko Cesar, ki je tekmoval za Bor, je nepričakovano izboljšal z 11"8 klubski rekord.

Dolgoprogaši, ki so tekmovali na 10 km, so imeli neverjetno težko delo. Zato lahko vse, ki so tek končali, pohvalimo. Zmagal je mladi Maieron iz Trbiža, ki se je že pozimi odlikoval na krosih. Na 400 m so se za prvo mesto borili Tomaello, Furlan in Loru. Zmagal je Tomaello, Furlan pa je še enkrat premagal klubskega tovariša Loruja.

Naravnost neverjeten je bil tek na 1500 m. V drugi skupini sta nastopila Miani in državni reprezentant Danelutti. V vseh letošnjih srečanjih je vedno zmagal Danelutti, ki je pred nedavnim prav na 1500 m dosegel nov deželni rekord 3'58"4. Miani je bil letos za Daneluttijem sicer najboljši, ni pa dosegel pričakovanih rezultatov, predvsem na 5000 m in na 1500 m. V hudi vročini sta oba atleta začela tek kot bi šlo za življenje. Nekaj časa je vodil Danelutti, potem pa spet Miani, vsi ostali pa so seveda močno zaostali. V končnem sprintu je imel več moči Miani iz Tržiča, ki je gotovo dosegel najlepšo zmago v svoji karieri in obenem odličen čas 3'58"6. Tudi Danelutti je tekel pod 4 minutami. Takega teka med domačimi atleti še nismo videli.

Zelo dober rezultat, vendar še vedno daleč od svojih zmogljivosti, je v skoku s palico dosegel Rossetti, ki letos nastopa za Ginnastico Triestino. Atlet je zelo sigurno preskočil 4.05 in si nato skušal ponovno pridobiti državni rekord, katerega mu je pred kratkim odvzel Sar. Letvico so postavili na 450 cm, atlet pa še ni zrel za take višine. Dobro je skakal tudi Sgrazzutti, ki je bil s 390 cm za 15 cm slabši od osebnega rekorda.

Na mitingu so v nekaterih panogah nastopili tudi naraščajniki. Peres je dosegel soliden rezultat na 1200 m, Aleksander Košuta (Bor) pa je za kar 2 desetinki sekunde popravil osebni in klubski rekord na 80 m in se uvrstil na 3. mesto.

V štafetnih tekih na 4 x 100 m za člane in naraščajnike sta zmagali četvorki Udineseja. Prva je tekla 43"3, druga pa 46"1.

V NEDELJO V BOLOGNI

Borovec R. Fučka na mladinskem državnem prvenstvu

Na mladinskem državnem prvenstvu, ki bo v nedeljo v Bologni, bo nastopil tudi atlet športnega združenja Bor Fučka Radovan.

ITALIJANSKO PRVENSTVO V HOKEJU NA KOTALKAH

Prvo presenečenje: Candy poražen 3:0

Za Triestino obe, za Ferroviario pa ena točka

V tretjem kolu prvenstva v hokeju na kotalkah je prišlo do velikega presenečenja: skromna Bolzanatese je odpravila s tremi goli razlike največjega favorita za končno zmago Candy iz Monze. Res je, da so slednji nastopili brez treh igralcev, ki so se sprli z društvenim vodstvom. Vseeno pa si ni nihče mislil, da bo morala Monza kloniti ekipi, ki je bila že dvakrat poražena in ki spada med najresnejše kandidate za izpad. Največ zaslug za zmago ima pri domačih vratar Cegoli, ki v kritičnih trenutkih s pogumnimi posegi ni dovolil, da bi Candy uspešno zaključil svoje sicer prodorne akcije.

Sploh lahko rečemo, da so imeli vratarji pri rezultatih tretjega kola odločilno besedo. V Trstu se je izkazal vratar Bassana Fontana, ki je omejil poraz svojih na dva gola. Tržačani so igrali odlično in nešletokrat zmedli nasprotno obrambo, toda Fontana je klonil le zaradi penaltija (Prinz) in pa zaradi nepričakovanega strela branilca Cerva. Bassano se je že lani rešil pred izpadom prav s Fontano in kot kaže se tudi letos cela ekipa opira prav nanj.

V Lodiju pa se je izkazal vratar tržaškega Ferroviaria Talocchi. Branil je kar štiri kazenske strele in rešil, čeprav je tekma potekala v stalni premoči domačinov, dragoceno točko.

Najlepša tekma pa je bila v Modeni, kjer so domačini le s težavo odpravili odporne nasprotnike, ki so po prvem polčasu celo vodili. Tekma je bila zelo važna za obe ekipi, ki stremita po najboljših mestih. Kakor je potekal dvoboj, bi Marzotto brez dvoma zaslužil vsaj neodločen izid. V Milanu pa je Novara premagala brez težav domače moštvo Pirellija in tako obdržala skupno s Triestino prvo mesto.

Po treh kolih se je položaj kolikor toliko razčistil. Štiri moštva, in sicer Triestina, Modena, Novara in Candy se bodo borila za naslov prvaka, medtem ko se bodo morale ostale ekipe paziti pred izpadom v nižjo ligo. Brez dvoma bo lestvica še bolj jasna po prihodnjem kolu, ko bo Candy sprejel v goste Triestino. Ostali favoriti pa bodo imeli lažje delo. Novara bo imela v gosteh Bolzanatese, Modena pa bo morala v Bassano. Spodnji del lestvice pa bosta razčistili tekmi Ferroviario-Pirelli in Marzotto-Lodi

UROŠ KOREN

IZIDI

Bolzanatese-Monza	3:0 (3:0)
Modena-Marzotto	2:1 (0:1)
Triestina-Bassano	2:0 (2:0)
Pirelli-Novara	1:5 (0:2)
Lodi-Ferroviario	3:3 (1:1)

PO NEDELJSKI TEKMI NA PROSEKU

Mladi siti kalamarov stari pa bolj napihnjeni

... dodatek čebule je dopolnil «menu» poražencev

Kot po navadi so tudi letos marljivi Prosečani organizirali nogometno tekmo med starimi in mladimi. Napovedani dvoboj je privabil ogromno množico ljudi, ki se je že ob napovedani uri začela zbirati na «Križadi» in potrpežljivo čakala na odhod avtokolone proti prizorišču «spopada leta». Ob 17. uri je ekipa RTV-Prosek z zgovornim špikerjem oznanila prihod avtokolone, v kateri smo opazili dopisnike svetovno znanih listov. Sledila jim je posebna komisija «antidoping», nato godba na pihala, igralci in navijači itd. Vši skupaj so krenili proti stadionu «Velika Rauna». Na posebni tribuni so bili že zbrani dopisniki kraškega tiska: Borbe iz Trebč, Tribune iz Samatorce, Dnevnika iz Saleža, Pravde s Kontovela, Glasa iz Repna in Dela iz Gabrovca.

Medtem ko so člani godbe na pihala čvrsto korakali ob robu igrišča in kratkočasili gledalce z znanimi koračnicami, je sodnik pozval igralce obeh moštev na igrišče. Istočasno je poliglotski špiker RTV-Prosek najavil postavi moštev, ki sta bili naslednji:

STARI — Točo, Rošo, Bura, Nono (kap.), Fula, Čeče, Čička, Kampion, Bosanec, Gardelin in Geki.

MLADI — Urca, Straca, Ritka, Tomažek, Žužk, Oljo (kap.), Ceč (Bacchi), Senape, Golnik, Pedal in Riebla

V prvih minutah igre so igralci proučevali taktiko nasprotnikov, pri čemer se je napadalcem mladih večkrat posrečilo spraviti v zadrego tekmece. Fula pa je bil vedno buden in je odbijal brez usmiljenja vsako žogo. V 30' so imeli stari lepo priložnost, ki jo je Čička neverjetno zgrešil. V 42' pa je Senape «con un colpo finissimo», kakor je v italijanskem delu televizijske oddaje napovedal kronist, prebil Točovo mrežo. Takoj za tem počitek.

V drugem polčasu so stari skušali izenačiti z Gardelinom in s Kampionom, toda budni Urca se ni pustil prevariti. Akcije starih pa so se kmalu umirile, ker so bili mladi v sredini igrišča bolj spretni predvsem po zaslugi Olja in Pedala, ki je v 25' zopet pretresel mrežo starih. To je stare zelo potrlo, a so se vseeno z vso silo pognali v napad in z Gekijem dosegli krasen gol. Upanje starih, da bi izenačili, je kmalu splahnelo, ker je čvrsti Pedal že nekaj minut kašneje dosegel tretji gol in tako vzpostavil končni rezultat 3:1 za mlade.

Po tekmi so seveda (kot zahteva že desetletna tradicija) poražene starine vlekle voz z ekipo mladih. Vaščani so burno pozdravljali mlado ekipo in tudi starim namenili nekaj aplavzov. V «društvu» je stare čakala porcija fižola s čebulo po vrhu, mlade pa kalamarji, katerih so se pošteno nasitili.

Bodo tudi prihodnje leto stari jedli fižol? Pravijo, da ne, ker se bo pač med letom kdo poročil in bo zato moral prestopiti v njihove vrste. Seveda ne računajo z mladimi silami. Zato jim slednji pustijo vsaj... upanje

BRUNO RUPEL

NA SLIKAH
(od zgoraj navzdol)

1. Zmagovalna ekipa mladih
2. Stari samo na papirju, v resnici pa še kar čvrsti. Kljub fižolovi nagradi
3. Iz strahu, da ne bi «klecnili», so bolničarji pripravili za stare vse najmodernejše priprave za injekcije
4. Televizijska ekipa s spikerjem med direktno oddajo tekme
5. Gledalcev ni manjkalo in tudi zabave ne

JOŽA HORVAT:

Maček pod šlemom

87.

Okoli mize so se že zbrali oficirji. Vedeli so, da se slovesno približuje najintimnejši in najrazburljivejši trenutek v njihovem življenju. Dostojanstveno, v zavesti zgodovinskega pomena tega trenutka so stali okoli Kapare in čakali. Kapara pa je bil pri kraju s telesnimi in duševnimi močmi pa je brez volje segel po papirju in si ga, še malo ne radoveden, približal očem. Besede so bile pisane s čistimi, jasnimi črkami in tako je brez težave bral:

POTRDILO

V skladu s pozivom, ki ga je tovariš Tito naslovil enotam v okupatorjevi službi, da najkasneje do 15. IX. tega leta preidejo na stran narodnoosvobodilne vojske — se s tem potrjuje, da je topniški satnik Dionizije pl. BUŽAN, na čelu zrakoplovne divizije z 8 topovi, 4 častniki, 12 podčastniki in 67 vojaki prešel dne 15. IX. 1944. leta ob osmi uri in trideset minut na stran narodnoosvobodilne vojske ter se naprošajo vse partizanske enote in komande, da z njimi ravnajo v skladu z napotki vrhovnega komandanta tovariša Tita. Prevzem in predajo topov in moštva je opravil partizan Kapsula Ivan, kar potrjuje s svojim podpisom.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Zagorje, 15. septembra 1944. leta. *Podpis: Kapsula Ivan (lastnoročno)*

Prebral je enkrat, pa še enkrat. Počasi je prehajal iz besede na besedo, črkoval in znova bral. Brž ko je pogoltnil prve besede, se mu je posvetilo, kaj se je zgodilo z njim. In vendar je bral, bral še enkrat, pa še enkrat, da bi kolikor toliko uredil misli in se zopet obvladal. Živ je! živ je, a za ceno, za katero nikoli več ne bi maral kupiti življenja, ne svojega ne tujega... Koliko pa imajo...? Osem topov? Prevzem in predajo izvršil... Smrt fašizmu! Torej, tako... petnajsti september! Rojstni dan! Da, to je vendar rojstni dan, rojstni dan Smokvine, rojstni dan Kapare in seveda rojstni dan teh sedemdeset siromakov! Kaj zdaj! Podpisati...? Vzdignil je glavo in z očmi poiskal satnika. Kakor da so vsi okoli njega prežali ravno na ta trenutek, ko bo Kapara vzdignil glavo, satnik in oficirji urno vzdignejo dlani k obodu šlema, pozdravijo Kaparo, odrezano in odločno, satnik Dionizije plemeniti Bužan se izprsi in raportira: — Tovariš Kapsula... Od tega trenutka stavljam topove in naša življenja pod tvojo komando!

Prvo, kar je zakričal je bilo: — Jaz nisem noben Kapsula! Jaz sem Ilija Kapara, desetar prve desetnije Kalniške brigade iz sestava 32. udarne divizije!

— Ti si Kapara...? se prepade satnik, zazija, brki se mu povesijo in ves uničen prebledi: — Kaj si ti zares Kapara, tisti Ilija Kapara, ki je moral priti v Zagreb in se dogovarjati z nami?

Kapara je drhtel, drhtel je ves obupan, obnemogel, razbesnel. Napel je vse sile, da bi umiril mišice, da bi ohladil kri, da bi se obvladal in ga ne udaril, da ga ne bi zgrabil in mu ne bi populil tistih črnih žičnatih, žandarskih brkelj! Stisnil je zobe, pogoltnil sokrvico in mirno, a poln sovraštva in kakor kamen trdo odgovoril: — Ne, jaz nisem ta Kapara... jaz sem tisti drvar Ilija Kapara, ki ste ga vi, ko ste pred dvema letoma bežali pred partizani, do krvi pretepli, slekli in nesramno pustili v tistem gozdu na Kozjem Hrbtu. To sem jaz...! Želel sem vas v življenju še kdaj srečati... in usoda mi je izpolnila tudi to željo. Hvala ji!

Novica, da so domobrani s topovi prešli na partizansko stran se je v hipu razširila in vzdignila vse, kar je bilo živega. In medtem ko so vaški fantje obkrožali topove, kukali v cevi, spraševali vojake, kako daleč nesejo, o vrstah granat in o merilnih napravah, so dekleta urezovale zvezde, krasile vojake s cvetjem in v času, ko bi zdrav človek nacepil naročje drv, se je Pavličeva protizrakoplovna bitnica spremenila v partizansko protiavionsko baterijo.

Kapara še mislil ni, da bi brez spremstva partizanskih enot podnevi zapustila vas. Vedel je, da bo tu med hišami in sadovnjaki veliko dalj neopazen in bi se v primeru napada lažje upiral, kakor če ga sovražnik preseneti in naskoči nekje na odprti poti. Ni imel prav nobene iluzije o udarni sili in obrambni moči teh «partizanov». Ukrenil je vse, kar je mogel, da kot vrhovni poveljnik te nenavadne partizansko-domobranske skupine izpolni nalogo, ki mu jo je prineslo naključje. Ob dohodih v vas je postavil straže in opazovalce, poslal patrole v nekaj smeri, s pomočjo vaškega narodnoosvobodilnega odbora je poslal kurirja v zagrebški in zagorski partizanski odred s prošnjo, naj nujno napotijo k njemu bližnje enote, da bi mu pomagale prepeljati topničarje na dolgi in negotovi poti do Kalnika in 32. divizije.

Zdaj leži v sadovnjaku za župniščem, v travi pod hruško, pokrit s sencami in sončnimi progami. Pod krošnjo sta se vgnezdila soparica in vonj po gnilem sadju. Zraven Kapare šlem. Razpokan, oguljen, poškodovan, pa zvesti Kaparov šlem. Mislil je zaspati, zaspati vsaj za trenutek, pretrgati nit resničnosti tega žalostnega in strašnega dne. Odpočil bi se in pozabil na vse. Po telesu onemoglost, v drobovju muka, v glavi zamolkle bolečine, po licu modrice in prebita ustnica, ki peče in oteka. Kakor pri porodnici, je vse v njem drhtelo id bolečine in nemira. Dovolj je bilo, da je samo pomislil na satnika, in že se mu je stemnilo pred očmi, že se je nasršil in spremenil v prenapet lok. Spustil je veke in kdo ve kolikokrat že je to jutro šepetal v mislih: — Pomiri se, pozabi...! Berač in vojščak živita v enaki negotovosti — pozabi kar je bilo, ne misli tako vztrajno, ne misli neprenehoma na maščevanje. Malo prej je bil tu, oprašcal se je in prosil, da mu odpustiš. Lahko bi ga bil udaril, lahko bi ga zagrabil za tiste njegove bodičaste brke in mu pljunil sred obraza, a... mar bi s tem odkupil svoje trpljenje, mar bi umiril svoje srce? Maščevanje je kakor sadež, sladko je samo takrat, če je utrgano ob pravem času. Tvoj čas je minil. Potolaži se, ne zmage ne slave ni brez grenkosti, živ si, še si živ! A to, da je s teboj grdo ravnal, to ti ni v sramoto. Vendar si ti njega premagal, ne on tebe. Ti njega! Pred dvema letoma te je tepel na Kozjem Hrbtu, da bi ušel partizanom, davi te je tepel v strahu, da mu ne odpelje zadnji vlak s petkrako zvezdo. Komu se utegne zdeti smešno, komu žalostno, a ti, Ilija si jih dobil samo zaradi širine in razvoja naše svete narodnoosvobodilne borbe. Udarci, ki si jih dobil, povedo več kakor še taka listina o moči naše vojske, o zmagi revolucije, h kateri nisi le malo prispeval. Zato se ne žalosti, umiri se in bodi ponosen! Bodi plemenit in pozabi! Zdaj boš zraven žandarja Kapsule imel še enega zanesljivega tovariša, bivšega topniškega satnika Dionizija plemenitega Bužana. Ne smej se! Mar misliš, da je bilo njemu lahko? Slišal si, kaj ti je pravil: v partijsko organizacijo v Zagrebu je bilo vlomljeno, človek, ki te je imel pričakati, je bil prijet in kaj je ostalo satniku drugo, kakor da beži.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 II. TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst